

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades Saare Wind Energy OÜ (registrikood 12747106, aadress Tallinna tn 1, Kuressaare linn, Saaremaa vald, Saare maakond) 11.05.2026 esitatud vee erikasutuse keskkonnaloa taotlust ja võttes aluseks veeseaduse (*VeeS*) § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § 41 lg 1 p 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 3 lg 1 p 1 ja 2, § 6 lg 1 p 17 ja 17¹, § 9 lg 1, § 11 lg 2, 6² ja 8¹ ning haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 53 lg 2 p 2, § 61 lg 1, Keskkonnaamet otsustab:

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Saare Wind Energy OÜ vee erikasutuse keskkonnaloa nr KL-526981 taotluse menetluse raames.

1.2. Anda keskkonnaluba nr KL-526981 vee erikasutuseks Saare Wind Energy OÜ meretuulepargi rajamisel Läänemere läänesaarte lääneosas (VEE3200000) Saaremaa lääneranniku piirkonnas:

1.2.1. süvendamine ja süvenduspinnase kaadamine kaadamisaladele SW1 (KAS0000030), SW2 (KAS0000031) ja SW3 (KAS0000032) mahus kuni 1 000 000 m³, tahkete ainete paigutamine mere põhja mahus kuni 2 900 000 m³ ja süvenduspinnase kasulik paigutamine mahus kuni 370 000 m³ vundamentide (kuni 100 tuulegeneraatorit ja kuni 2 merealajaama) rajamisel;

1.2.2. süvendamine ja süvenduspinnase kasulik paigutamine mahus kuni 140 000 m³ ja tahkete ainete paigutamine mahus kuni 148 000 m³ tuulepargisiseste kaablite ja ekspordikaablite paigaldamisel.

1.3. Määrata keskkonnaloale nr KL-526981 keskkonnameetmed ja töökorralduslikud nõuded ja tingimused vee erikasutuse mõju vähendamiseks (loa tabel V10, V11 ja V16), seire nõuded (loa tabel V8) ja nõuded teabe esitamiseks (loa tabel V17).

1.4. Määrata keskkonnaloale nr KL-526981 järgnev kõrvaltingimus:

1.4.1. Detailne seirekava tuleb esitada Keskkonnaametile kooskõlastamiseks vähemalt pool aastat enne vee erikasutuse eelsete seiretööde algust, kooskõlastatud seirekava saab

keskkonnaloo osaks ja sellest tuleb lähtuda seire teostamisel ja seiretulemuste esitamisel. Kui seire käigus lisandub uut ja täiendavat infot, siis on võimalik seire tulemustest lähtuvalt keskkonnaloo tingimused üle vaadata ja vajadusel keskkonnaluba muuta.

1.5. Keskkonnaluba antakse kehtivusega 15 aastat.

1.6. Korraldus jõustub Saare Wind Energy OÜ-le teatavakstegemisel.

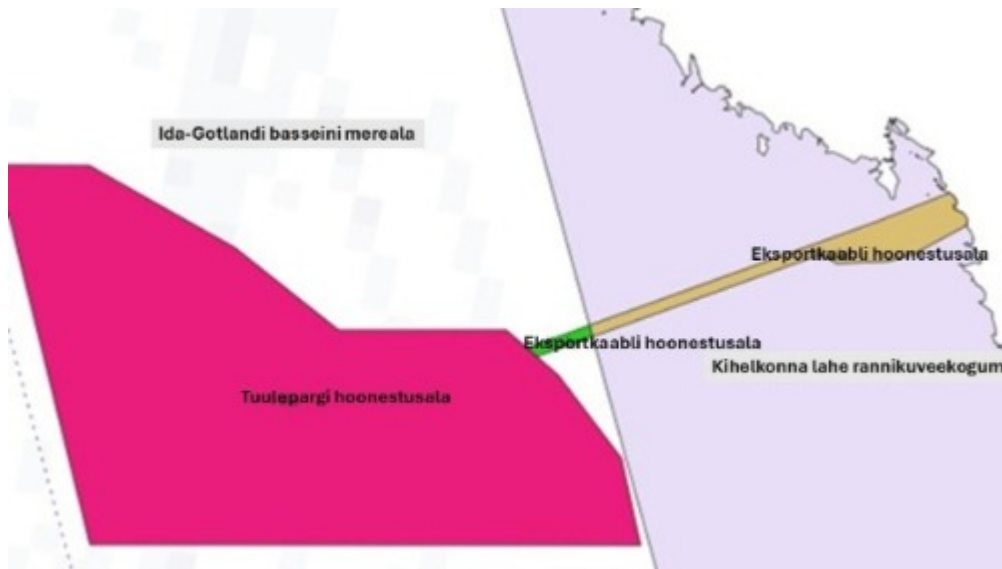
2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloo taotluse läbivaatamine

2.1.1. Saare Wind Energy OÜ (registrikood 12747106, aadress Tallinna tn 1, Kuressaare linn, Saaremaa vald, Saare maakond) (*SWE*) on esitanud esmase vee erikasutuse keskkonnaloo (*keskkonnaluba*) taotluse 23.02.2024. Taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis (*KOTKAS*) 23.02.2024 taotlusena nr T-KL/1022823, menetlus nr [M-127510](#). Nõuetekohane taotlus nr T-KL/1022823-3 (registreeritud KOTKASes numbriga DM-127510-9) esitati 11.05.2026. Menetluse aluseks on 11.05.2026 esitatud parandustaotlus nr [T-KL/1022823-3](#) (*taotlus*).

2.1.2. Taotluse kohaselt kavandatakse vee erikasutust Saare Wind Energy meretuulepargi (*SWE meretuulepark*) rajamisel ja kaablite paigaldamisel Läänemere läänesaarte läänes osas (VEE3200000) Saaremaa lääneranniku piirkonnas. Vee erikasutust kavandatakse Kihelkonna lahe rannikuveekogumis (EE_11) ja Ida-Gotlandi basseini merealal (joonis 1). Keskkonnaluba taotletakse 15-ks aastaks.

SWE kavandatava meretuulepargi ala asub üleriigilise Eesti mereala planeeringu [\[1\]](#) järgsel tuuleenergeetika arendusalal nr 2, ehk tegemist on eeldatava meretuulepargi arendusalaga, kus on varasem strateegiline otsus tehtud. Ka Saare maakonnaplaneeringus 2030+ [\[2\]](#) on Saaremaast läänes asuv piirkond markeeritud kui eelistatud ala meretuuleparkide rajamiseks Vabariigi Valitsus on 21.05.2025 korraldusega nr 95 „[Hoonestusloa andmine](#)“ andnud hoonestusloa (*tuulepargi hoonestusluba*) merepõhja koormamiseks hoonestusalaga – meretuulepargiga, sh meretuulepargi alal olevad eksportkaablid ja tuulepargisisesed kaablid (*tuulepargi hoonestusala*). Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (*TTJA*) on 21.10.2025 otsusega nr [1-7/25-378](#) andnud hoonestusloa (*eksportkaabli hoonestusluba*) merepõhja koormamiseks hoonestusalaga - eksportkaablitega (*eksportkaablite hoonestusala*). Keskkonnaloas märgitud vee erikasutuse ala asub Eesti mereala planeeringu kohasel tuuleenergeetikaalal ja kattub tuulepargi hoonestusloas ja eksportkaabli hoonestusloas toodud hoonestusaladega. Seega on kavandatav vee erikasutus kooskõlas nii Eesti mereala planeeringu kui ka kehtivate hoonestuslubadega kui ka strateegiliste arengudokumentidega.

Joonis 1. Vee erikasutust kavandatakse tuulepargi hoonestusala ja eksportkaabli hoonestusala piires.

2.1.3. Taotluse kohaselt kavandatakse vee erikasutus, mis on vajalik meretuuleparki kuni 100 tuulegeneraatori ja kuni 2 merealajaama rajamiseks. Nimetatud tuulepargi koguvõimsus on kuni 1400 MW. Kavandatakse vee erikasutust veekaabelliinide paigaldamisel meretuulepargi sees ja eksportkaabelliinide (kuni 4 paralleelset eksportkaablit (ka **ühenduskaabel**) paigaldamisel kuni liitumiseni põhivõrguga Saaremaal. Taotluses on toodud, et tuulegeneraatorite puhul valitakse vaid ühte tüüpi vundament, kuid keskkonnaluba taotledes arvestatakse erinevate vundamendi alternatiividega (gravitatsioonivundament, vaivundament, sõrestikvundament) kaasnevat vee erikasutust. Lõplik vundamendi valik sõltub edasiste ehitusgeoloogiliste uuringute tulemustest. Kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneb järgnev vee erikasutus:

- * vundamentide rajamisel **süvendamine** mahus kuni 1 000 000 m³;
- * gravitatsioonivundamentide kasutamisel süvenduspinnase **kaadamine** kaadamisaladele mahus kuni 1 000 000 m³;
- * vundamentide rajamisel **tahkete ainete paigutamine mere põhja** mahus kuni 2 900 000 m³ (vundament ja vundamendi ballast, erosioonikaitse ning vastavalt vundamenditüübile ka vundamendi kruusapadi või vuukimismaterjal vm);
- * vaivundamendi või sõrestikvundamendi kasutamisel **süvenduspinnase paigutamine mere põhja** vundamendi erosioonikaitseks mahus kuni 370 000 m³;
- * tuulepargisiseste kaablite ja eksportkaablite paigaldamisel **süvendamine** mahus kuni 140 000 m³, **süvenduspinnase paigutamine mere põhja** kaablite katmiseks mahus kuni 140 000 m³ ja **tahkete ainete paigutamine** mahus kuni 148 000 m³ (kaablid, kivid kaablite katteks).

Täpsemad vee erikasutuse maksimaalse mahu andmed on välja toodud **eelhinnangu tabelis 1** (vt lisa EELHINNANG).

2.1.4. Taotluses on markeeritud **vee erikasutuse ala** veekogumite lõikes (vt joonis 1). Vee erikasutuse ala hõlmab potentsiaalset tuulepargi ala, eksportkaablite ala ja kaadamiskohtasid. Taotlusele on lisatud indikatiivne **vee erikasutuse positsioonide** skeem (potentsiaalsete tuulegeneraatorite ja kaablite paiknemine) (vt joonis 2).

Joonis 2. Indikatiivsed vee erikasutuse positsioonid (potentsiaalsete tuulegeneraatorite ja kaablite paiknemine). Vasakul vaivundamentide paiknemine, keskel gravitatsioonivundamentide paiknemine, paremal tuulepargisestest kaablite paiknemine.

2.1.5. Vee erikasutusega kaasnevat keskkonnamõju on hinnatud Roheplaan OÜ poolt 2024. aastal koostatud keskkonnamõju hindamise (**KMH**) aruandes „Saare Wind Energy MERETUULEPARGI Keskkonnamõju hindamine^[3]“ (**SWE KMH aruanne või KMH aruanne**). KMH aruande koostamise alusel on läbi viidud ca 20 erinevat uuringut ja analüüsi. KMH aruandes käsitleti tegevuse mõju hüdro meteoroloogiale ja hüdrodünaamikale, merepõhja geoloogiale, merevee kvaliteedile, merepõhja elustikule ja elupaikadele, lindudele, nahkhiirtele, hüljestele, kaladele, kaitsvatele loodusobjektidele ja kliimale.

2.1.6. Keskkonnaamet pidas esitatud infot piisavaks keskkonnaloa menetluse algatamiseks. Haldusmenetlus algab taotluse esitamisega haldusorganile (HMS § 35 lg 1 p 1).

2.2 Taotluse avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

2.2.1. Loa andja edastas esmase taotluse 23.02.2024 KOTKAS kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Saaremaa Vallavalitsusele (KeÜS § 43 lg 1 ja 2). Saaremaa Vallavalitsus arvamust ei avaldanud.

2.2.2. Loa andja teavitas 19.05.2026 taotlejat taotluse menetlusse võtmisest (registreeritud KOTKASes 19.05.2026 numbriga DM-127510-11) ning küsis Saaremaa Vallavalitsuse arvamust taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 1) (registreeritud KOTKASes 19.05.2026 numbriga DM-127510-12).

2.2.3. Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 19.05.2026 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitati ilmselt puudutatud isikuid taotluse esitamisest (registreeritud KOTKASes 19.05.2026 numbriga DM-127510-13) (KeÜS § 46 lg 1) ning avalikkust 19.05.2026 ajalehes Saarte Hääl (KeÜS § 47 lg 2).

2.2.4. Taotluse avalikustamise teatele vastas 04.06.2026 kirjaga TTJA (registreeritud KOTKASes 05.06.2026 numbriga DM-127510-24), 12.06.2026 kirjaga Transpordiamet (registreeritud KOTKASes 12.06.2026 numbriga DM-127510-31) ning 14 eraisikut (Sulev Vikat (kiri registreeritud KOTKASes 26.05.2026 numbriga DM-127510-15), Reet Filippov (kiri registreeritud KOTKASes 26.05.2026 numbriga DM-127510-16), Märt Mägi (kiri registreeritud KOTKASes 27.05.2026 numbriga DM-127510-17), Tuule Sadam (kiri registreeritud

KOTKASes 27.05.2026 numbriga DM-127510-18), Kaur Filippov (kiri registreeritud KOTKASes 28.05.2026 numbriga DM-127510-19), Liis-Marel Aak (kiri registreeritud KOTKASes 02.06.2026 numbriga DM-127510-21), Erika Filippov (kiri registreeritud KOTKASes 02.06.2026 numbriga DM-127510-22), Lilia Kõiv (kiri registreeritud KOTKASes 03.06.2026 numbriga DM-127510-23), Eve Jõgi (kiri registreeritud KOTKASes 05.06.2026 numbriga DM-127510-25), Harles Herman Ojasaar (kiri registreeritud KOTKASes 08.06.2026 numbriga DM-127510-26), Helen Reimand (kiri registreeritud KOTKASes 10.06.2026 numbriga DM-127510-27), Mesike Tõrv (kiri registreeritud KOTKASes 10.06.2026 numbriga DM-127510-28), Karin Undrits (kiri registreeritud KOTKASes 10.06.2026 numbriga DM-127510-29) ja Mari Alvela (kiri registreeritud KOTKASes 11.06.2026 numbriga DM-127510-30). Lisaks esitas ettepanekud ja vastuväited KARALA-PILGUSE HOIUALA SELTS MTÜ (kiri registreeritud KOTKASes 18.06.2026 numbriga DM-127510-32), MTÜ Elurikkuse Kaitse, MTÜ Koovi Külaselts ja Tuulikki Laessoni (kiri registreeritud KOTKASes 19.06.2026 numbriga DM-127510-33, *ühispöördumine*) ning Saare Rannarahva Selts (kiri registreeritud KOTKASes 22.06.2026 numbriga DM-127510-34) (vt p 2.2.6-2.2.16)).

2.2.5. Keskkonnaamet edastas lähtuvalt VeeS § 191 lg-st 1 Transpordiametile kooskõlastamiseks kaadamisalade andmed (registreeritud KOTKASes 25.05.2026 numbriga DM-127510-14). Transpordiamet kooskõlastas 28.05.2026 kirjaga (registreeritud KOTKASes 28.05.2026 numbriga DM-127510-20) kaadamisalad.

Taotlusele esitatud ettepanekud ja vastuväited

2.2.6. TTJA märkis, et ettepanekud ja vastuväited puuduvad. Transpordiamet avaldas soovi osaleda edasises menetluses. Eraisikud tegid ettepaneku avaliku arutelu läbiviimiseks, et kogukond saaks vahetult protsessis osaleda ning kuulda, milliseid argumente ja selgitusi menetluses esitatakse ning kuidas amet isikute õigusi kaitseb. Selgitatakse, et vastupidiselt KMH aruandele mõjutab kavandatud tegevus olulisel määral kohalikku elu ja arengut, ja mitte positiivselt nagu KMH aruandes kirjas on. Tuuakse välja tuulikute visuaalne reostuse teema.

2.2.7. Keskkonnaamet arvestab edasises menetluses avaliku arutelu ettepanekuga (vt ptk 2.3). Siiski rõhutame, et keskkonnaluba käsitleb kitsalt vee erikasutust, mitte meretuulepargi tornidega kaasnevat visuaalset häiringut või meretuulepargi käitamisega seotud asjaolusid. Ainuüski vee erikasutusega ei kaasne visuaalset reostust, sest see toimub allpool mereveetasel. Keskkonnaamet on käsitlenud vee erikasutusega seotud asjaolusid koostatud eelhinnangus (vt lisa EELHINNANG) ja korralduse ptk-s 3.4.

2.2.8. KARALA-PILGUSE HOIUALA SELTS MTÜ tõi oma vastuväidetes välja, et vee erikasutusega kaasnevat mõju on hinnatud 2024. a KMH aruandes oluliselt väiksemas matus mitte kumulatiivselt ja mitte terviklikult. Esiteks ei hõlma 2024. a KMH aruanne eksportkaabliga seonduvat vee erikasutust, teiseks ei ole mõju hinnatud sellistes mahtudes, nagu SWE veeloa taotluses on välja toodud, kolmandaks on KMH-st jäänud välja 2 merealajaama ja lõpetuseks ei ole hinnatud kumulatiivset mõju seonduvalt Eesti-Läti elektriühenduse kaabli rajamisega seonduva vee erikasutusega (see kaabel randub samas kohas, kus SWE eksportkaablid). Lisaks viidatakse uuematele juhistele, millest lähtuvalt tuleks mõjusid hinnata.

2.2.9. Nõustume, et teatud juhtudel ei ole KMH aruandes kõik vee erikasutuse mahud toodud välja selgelt kuupmeetrites. Siiski on KMH aruandes markeeritud tuulikute suurused, kaablite pikkused, vundamendi maksimaalsed diameetrid, tööprotsess tuulikute ja kaablite paigaldamisel jne. Seega on olemas olnud mõjude hindamise jaoks vajalik sisend. Selgitame, et keskkonnaloaga reguleeritakse vee erikasutus (süvendamine, tahkete ainete paigutamine, kaadamine, süvenduspinnase kasulik kasutamine). Keskkonnaloaga ei reguleerita heljumi kogust, vette paisatav sette kogus on sisend vee erikasutuse mõju hindamiseks. Näiteks eksportkaablite paigaldamisel paisatakse heljumisse u 1500 t setteid (KMH aruanne lk 58), kuid see ei ole vee erikasutus veeseaduse mõttes. Keskkonnaamet on eelhinnangu tabelites 1 ja 2 välja toonud taotluses toodud arendusega seotud vee erikasutuse mahud ja KMH aruandes käsitletud vee erikasutuse mahud. Lisaks märgime, et eksportkaablite trasside piirkonnas uuriti nii kalastikku kui ka merepõhjaelustikku. KMH aruande lisas 3.2. on käsitletud heljumi leviku mudeldamist vundamentide paigaldamisel. KMH aruande ptk-s 5 on selgitatud, et tuulepargi siseste kaablite paigaldamisega seotud heljumi levikut eraldi ei mudeldatud, kuid mõju analüüsiti hajumismudeli tulemuste ja kaabli kaevetööde hinnangulise lekke koguse põhjal. Kuna eksportkaablite paigaldamise tehnoloogia on sama kui meretuulepargiseste kaablite paigaldamisel, saab toodud järeldusi arvestada ka eksportkaablite osas ja on leitud eksportkaablite paigaldamisega seotud heljumi kogused (KMH aruanne lk 58). Lisaks on KMH aruandes välja töötatud keskkonnameetmed eksportkaablite paigaldamiseks. Lähtuvalt eeltoodust on Keskkonnaamet seisukohal, et KMH aruandes on meretuulepargi rajamise kui ka kaablite (sh eksportkaablite) paigaldamisega seotud mõjud hinnatud ja otsustajal on loa andmiseks piisavalt teavet. Täpsemalt on vee erikasutusega seotud mõjusid analüüsitud Keskkonnaameti poolt koostatud eelhinnangus.

2.2.10. Selgitame, et koosmõjude hindamisel tuleb arvestada ka tegevustega, mis on alles kavandamise etapis (st ei ole veel lõplikult heaks kiidetud), kuid reeglina nendega, mis on planeeritavaga vähemalt samas etapis ja mille osas on mingisugunegi kindlus, et tegevus on realiseeritav. Seega saab koosmõjude hindamisel eelkõige arvestada nende tegevustega, mille KMH aruanne on tunnistanud nõuetele vastavaks ning jätkub tegevusloa menetlus. Neist arendusetappidest varasemas arendusstaadiumis olevaid tegevusi saab vajadusel kumulatiivsete mõjude hindamisel kaardistada, kuid sisulist mõjude kumuleeruvust varases arendusstaadiumis olevate tegevustega arvestada ei saa. Käesoleval juhul ei ole teiste Saaremaa lääneranniku meretuuleparkide ega ka Eesti-Läti neljanda elektriühenduse merekaabli hoonestusloa menetlus staadiumis, mille mõju saaks usaldusväärselt arvestada keskkonnaloa andmisel. Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu eelnõus^[4] on markeeritud trass maismaal Kotlandi alajaamani (Kotlandi küla, Saaremaa vald, Saare maakond), trassi kulgemine alajaamast mereni ei ole veel selge. SWE meretuulepargi arendus on teistest ajaliselt ees ja jõudis KMH-ga kõige esimesena valmis. Teised, kes on projektidega pooleli, peavad kumulatiivseid mõjusid hindama detailsemalt, sh arvestades SWE parki (KMH valmis, load osaliselt antud). Käesolevalt on piirkonnas nõuetele vastavaks tunnistanud vaid SWE KMH aruanne ning keskkonnaloa andmisel on asjakohane lähtuda selle tulemustest ning konkreetsest projektist, mitte aga kõigist projekteeritavatest võimalikest projektidest.

2.2.11. Keskkonnaamet on alates hoonestusloa taotlemise algusest kuni SWE KMH aruande

nõuetele vastavaks tunnistamiseni olnud menetlusse kaasatud. Selle aja jooksul on Keskkonnaamet andnud kaasatud hoonestusloa taotluse menetlusse võtmisel, KMH programmi koostamisel ning andnud tagasisidet KMH aruandele[5], et tagada mh ka vee erikasutuse mõjude piisav käsitlemine kogu KMH protsessis. Keskkonnaamet on selgelt rõhutanud, et KMH protsessis on oluline välja selgitada orienteeruvad süvendamise, kaadamise ja tahkete ainete paigutamise mahud (VeeS 187 p 8, 10 ja 11), et oleks ühtlasi hinnatud ka vee erikasutuse mõjud. Vee erikasutuse käsitlemine on markeeritud ka KMH aruandes endas. Keskkonnaamet on KMH aruande kooskõlastanud 10.05.2024 kirjaga nr 6-3/24/8787-2. KMH aruanne on nõuetele vastavaks tunnistatud. Olme seisukohal, et uute juhiste valguses uue KMH nõudmine ei ole asjakohane. Uute juhiste järgimine on asjakohane eelkõige pooleliolevates mõjude hindamises, sest iga järgnev projekt ja potentsiaalne koosmõju vajab detailset analüüsi. Käesoleval juhul on Keskkonnaamet analüüsinud vee erikasutusega seotud mõjusid sh mõju merestrateegia eesmärkidele analüüsinud eelhinnangus. Uutest juhistest tuleb lähtuda detailse seirekava koostamisel. Lisaks rõhutame, et KMH aruanne tegeleb oluliste mõjudega, mitte kõigi võimalike häiringutega.

2.2.12. MTÜ Elurikkuse Kaitse ja Tuulikki Laesson ühispöördumises toodi välja, et KMH aruanne ei käsitle nõuetekohaselt ega piisavas mahus kavandatud tegevusega kaasnevat keskkonnamõju - korrektselt ei ole käsitletud ühenduskaablitega seotud asjaolusid, mõjusid kalastikule, linnustikule, bisfenooli ja keskkonda sattuvate heidete mõju veekeskkonnale, varjutusefekti jne.

2.2.13. Keskkonnaamet on asjaolusid selgitanud p-des 2.2.9-2.2.11. Täpsemalt on vee erikasutusega seotud mõjusid analüüsitud eelhinnangus.

2.2.14. Saare Rannarahva Selts, MTÜ Elurikkuse Kaitse ja Tuulikki Laesson juhivad tähelepanu, et kõnealuse vee erikasutusloaga kavandatud tegevuseks vajalikud hoonestusload on vaidlustatud halduskohtus (haldusasi 3-25-2087) ning teevad ettepaneku peatada keskkonnaloa taotluse menetlus kuni halduskohtu lahendi jõustumiseni. Peatamine on arvamuse avaldajate hinnangul vajalik ja otstarbekas, sest taotluses esitatud keskkonnamõju on valesti või tugevalt alahinnatult hinnatud, halduskohtu selgituste kohaselt on asi 3-25-2087 mahukas ja detailirohke, kohaliku elanikud ja teised puudutatud isikud on Riigikohtu praktikast tulenevalt õigussuhtes riigiga tervikuna, mitte konkreetse ametiga, ning keskkonnaloa andmisega suurendab riik teadlikult viidatud isikute menetluskulusid, jätmata neile muud võimalust kui keskkonnaluba vaidlustada.

2.2.15. Esmalt märgime, et haldusmenetluse üldregulatsioon ega ka keskkonnaloa menetlussätted ei käsitle otseselt keskkonnaloa menetluse peatamise võimalusi. Siiski, tulenevalt Riigikohtu praktikast võib menetluse peatamine olla kooskõlas haldusmenetluse üldpõhimõtetega olukorras, kus menetluse jätkamine tooks kaasa asja ebaõige otsustamise. Haldusmenetluse peatamine kui menetlustoiming on vaadeldav haldusorgani kaalutusotsustusena ja peaks olema motiveeritud (RKHKo 16.12.2008, nr 3-3-1-56-08, p-d 20, 25; 14.01.2009 nr 3-3-1-62-08, p 10). Sisuliselt tuleks menetluse peatamise otsustamisel haldusorganil kaaluda ühelt poolt riski, et vastuvõetav otsus on ebaõige või vastuolus avalike huvidega, ja teiselt poolt keskkonnaloa taotleja õigust menetlusele mõistliku aja jooksul.

2.2.16. Keskkonnaameti hinnangul ei ole tuvastatud, et korralduse alusel antav keskkonnaluba oleks ebaõige või vastuolus avalike huvidega. Keskkonnaameti poolt koostatud eelhinnangu kohaselt käsitleb KMH aruanne vee erikasutust ning KMH aruanne ja selle lisad annavad piisavalt teavet keskkonnaloa andmise üle otsustamiseks. KMH tunnistati nõuetele vastavaks kaks aastat tagasi. Selle ajaga võrreldes ei ole muutunud õiguslik olukord, keskkonnaseisundi andmed, kaitstavate liikide info, puuduvad uued teadusuuringud, uued projektid piirkonnas vms, mis annaks alust arvata, et KMH aruande tulemused ei ole asjakohased. Lisaks oleme analüüsinud kavandatava vee erikasutuse mõjusid tuginedes KMH aruandele kui ka muudele ajakohastele allikatele, mis kinnitavad KMH aruandes tehtud järeldusi (vt loa lisa EELHINNANG). Keskkonnaamet on seisukohal, et keskkonnaloa andmine vastab KeÜS, VeeS ja ka LKS nõuetele ja seega on olemas veendumus, et taotluses kirjeldatud vee erikasutust saab ellu viia.

2.2.17. Esitatud peatamise taotluses ei ole toodud selliseid aspekte KMH aruande puuduste kohta, mis võiksid olla aluseks keskkonnaloast keeldumiseks. Kõiki välja toodud aspekte on käsitletud käesolevas korralduses ja eelhinnangus. Selgitame, et hoonestusloal ja keskkonnaloal on erinev reguleerimise ja seetõttu ei lange hoonestusloa kohtuvaidluse ese täielikult kokku käesoleva keskkonnaloa esemega. Ainuüksi kohtuvaidluse olemasolu ei tähenda, et keskkonnaloa andmiseks puuduks piisav teave ning keskkonnaloa andmisel ei ole Keskkonnaamet tuvastanud, et hoonestusloa üle käivas kohtuasjas vaidlustatud KMH poleks keskkonnaloa andmiseks piisav või ei käsitleks selle loa reguleerimisalasse jäävaid aspekte piisavalt põhjalikult. Keskkonnaloa menetluse peatamata jätmine ja keskkonnaloa andmine võib küll arvamuse avaldajate hilisema kohtusse pöördumise soovi korral neile täiendavaid menetluskulusid kaasa tuua, kuid need kulud ei saa olla märkimisväärsed, arvestades mh asjaolu, et tegemist oleks sama KMH aruande üle käiva vaidlusega. Kindlasti ei saa võimaliku täiendava kohtuvaidlusega kaasnevad kulud olla ainsaks põhjenduseks keskkonnaloa menetluse peatamise otsustamisel. Hiljutine Riigikohtu lahend asjas 3-24-1473 ei ole kõnealusel juhul asjakohane, sest käsitles raielubade, mitte keskkonnaloa menetlust. Sellest lahendist ei saa tuletada põhimõtet, et Keskkonnaamet peaks keskkonnaloa andmise otsustamisel veenduma, et teiste otsustajate poolt sama tuulepargi arenduse tarbeks antud load on kohtu poolt lõplikult õiguspäraseks tunnistatud. Teadaolevalt ei ole kohus haldusasja 3-25-2087 menetluses esialgset õiguskaitset selliselt kohaldanud, et keskkonnaloa andmine oleks KMH üle käiva vaidluse ajaks keelatud. Menetluse peatamine lükkaks määramata ajaks edasi keskkonnaloa andmise üle otsustamise ning riivaks taotleja õigust saada taotlus lahendatud mõistliku aja jooksul. Keskkonnaamet ei ole tuvastanud asjaolusid, mis viitaksid sellele, et kohtuasjas käsitletavad küsimused takistaksid keskkonnaloa andmist või et Keskkonnaametil puuduks otsuse tegemiseks vajalik teave. Ainuüksi asjaolu, et sama KMH aruande õiguspärasust hinnatakse paralleelses kohtumenetluses, ei anna alust menetlust peatada.

2.3 Otsuse eelnõu avalikustamine

2.3.1. Taotluse avalikustamise käigus tehti ettepanek avaliku arutelu korraldamiseks (vt p 2.2.6.). Seega, Keskkonnaamet teavitas 07.07.2026 loa andmise ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu ning eelhinnangu eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud

Teadaanded, 07.07.2026 ajalehes Saarte Hää! ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (registreeritud KOTKASes 06.07.2026 numbriga DM-127510-36, *eelnõud*) (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 48 lg 1, 3 ja 4, KeHJS § 11 lg 2²). Ühtlasi teavitati avaliku istungi toimumisest 21.07.2026.

[1] Kehtestatud Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 korraldusega nr 14656. Kättesaadav: <https://riigiplaneering.ee/mereala-planeeringud/uleriigiline-mereala-planeering> (11.06.2026).

[2] Saare maakonnaplaneering 2030+. Maakonnaplaneering on kehtestatud riigihalduse ministri 27.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/94. Kättesaadav: https://maakonnaplaneering.ee/wp-content/uploads/2021/10/1_Saare_Seletuskiri.pdf (01.07.2026).

[3] Roheplaan OÜ, 2024. Saare Wind Energy MERETUULEPARGI Keskkonnamõju hindamine. Heaks kiidetud Kliimaministeeriumi 10.06.2024 kirjaga nr 7-12/24/781-11. KMH aruanne koos lisadega on kättesaadav: https://kotkas.envir.ee/kmh/kmh_view?kmh_id=476&represented_id= .

[4] Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.06.2026 kirja nr 6-5/26/11916 all.

[5] Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.09.2023 kirja nr 6-3/23/17611-3 all.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

3.1.1. Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse tegevusluba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. Samuti tuleb hinnata keskkonnamõju, kui kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2). Ettevõtte kavandatav tegevus on KeHJS-e mõistes olulise keskkonnamõjuga tegevus (KeHJS § 6 lg 1 p 5, 17 ja 17¹).

3.1.2. Vabariigi Valitsus algatas 28.05.2020 korraldusega nr 183 „[Hoonestusloa menetluse ja keskkonnamõju hindamise algatamine](#)“ (*VV korraldus nr 183*) hoonestusloa menetluse SWE esitatud hoonestusloa taotluse alusel. Sama korraldusega algatati avalikku veekogusse meretuulepargi rajamiseks KMH, mille käigus tuli välja selgitada tuuleelektrijaama püstitamise, käitamise ja kasutuselt eemaldamisega kaasnevad mõjud, mh võimalikud piiriülesed mõjud ja analüüsida neid. KMH algatamise otsuse resolutsioonis oli nimetatud vajalikud uuringud, mis hõlmasid ka merekaableid. 22.02.2024 korraldusega nr 50[1] muutis Vabariigi Valitsus 28.05.2020 korraldust nr 183 „Hoonestusloa menetluse ja keskkonnamõju hindamise algatamine“. 3.1.3. Kliimaministeerium (*KLIM*) kiitis 10.06.2024. kirjaga nr 7-12/24/781-11 heaks SWE Roheplaan OÜ töö „Saare Wind Energy meretuulepargi Keskkonnamõju hindamine“. Klim leidis, et KMH aruande avalikustamise menetlus oli olnud õiguspärane ning KMH aruande avalikustamise käigus esitatud seisukohti on KMH aruande koostamisel analüüsitud ning nendega on asjakohaselt arvestatud või on nendega arvestamata jätmist

piisavalt põhjendatud. Keskkonnaamet kooskõlastas KMH aruande ja selle heakskiitmise otsuse eelnõu märkustega 10.05.2024[2].

3.1.4. Kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju ja eelhinnangust selgub, et seda mõju on keskkonnamõju hindamise käigus asjakohaselt juba hinnatud, asjaolud ei ole olulisel määral muutunud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet, jätab otsustaja selle keskkonnamõju hindamise algatamata (KeHJS § 11 lg 6). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on määratud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (*määruse nr 31*). KeHJS § 9 lg 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt VeeS § 191 lg 1 annab keskkonnaloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

3.1.5. Keskkonnaamet on andnud eelhinnangu (LISA EELHINNANG), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba keskkonnamõju hindamiste käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet. Lähtuvalt eeltoodust ei ole KMH algatamine vajalik. Keskkonnaloa andmise üle otsustamisel arvestatakse SWE KMH aruande tulemustega, sh keskkonnameetmetega, pidades silmas keskkonnaloa eset (vee erikasutus).

3.2. Lubatav tegevus

3.2.1. Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga – sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu 04.03.2015 lahend 3-3-1-74-14, p 13).

3.2.2. Taotluse kohaselt kavandatakse tuulegeneraatorite ja alajaamade vundamentide rajamisel ning tuulepargisestest kaablite ja ekspordkaablite paigaldamisel süvendamist, tahkete ainete paigutamist mere põhja, süvenduspinnase kasulikku paigutamist ja kaadamist (vt joonis 1, eelhinnangu tabel 1).

3.2.3. SWE KMH aruande kohaselt on tuulepargi rajamisel võimalik kasutada nii vaivundamente, gravitatsioonvundamente kui ka sõrestikvundamente, sealjuures projekti elluviimisel kasutatakse vaid üht vundamentitüüpi. Ühegi käsitletud vundamentitüübi kasutamisel ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju, kui rakendatakse KMH aruande ptk-s 7.2 markeeritud keskkonnameetmeid. Taotluse kohaselt vundamenti tüüp ja vee erikasutuse positsioonide lõplik asukoht määratakse edasiste uuringute järgselt. Taotluses on toodud maksimaalsed vee erikasutuse mahud.

3.2.4. Keskkonnaluba on kohustuslik nii merepõhja süvendamisel kui süvenduspinnase paigutamisel mere põhja (VeeS § 187 p 8), tahkete ainete paigutamisel mere põhja allpool keskmist veetaset (VeeS § 187 p 10) kui ka kaadamisel (VeeS § 187 p 11). Lähtuvalt eeltoodust on meretuulepargi rajatiste rajamise eelduseks ka vastav keskkonnaluba.

3.2.5. Vee erikasutuse maksimaalsed mahud fikseeritakse keskkonnaloa tabelites V10 ja V11

veekogumite lõikes, kuna mereala seisundi hindamise üksuseks on just rannikuveekogum. Keskkonnaloas fikseeritakse vee erikasutuse ala, mis ühtib tuulepargi hoonestusala ja eksportkaablite hoonestusalaga. Keskkonnaloas markeeritakse võimalikud tehnoloogiad vundamendi ja kaablite paigaldamisel. Keskkonnaloas ei fikseerita kindalt vundamendi liiki ega lõplikke vee erikasutuse postisoone, kuna nende valik sõltub ehitusgeoloogilistest uuringutest (vt ka p 3.5.25.).

3.3. Keskkonnaloa andmise ja andmisest keeldumise alused

3.3.1. Keskkonnaluba antakse, kui puuduvad alused keskkonnaloa andmisest keeldumiseks. **Keeldumise alused tulenevad keskkonnaloa andmise otsustamise hetkel kehtivast õigusest** (vt ka HMS § 54). Kehtiv VeeS § 192 sätestab keskkonnaloa andmisest keeldumise alused, viidates muu hulgas KeÜS § 52 lg 1 p-le 1 ning p-des 3–10 sätestatud juhtudele.

3.3.2. Keskkonnaloa andmisest **võib keelduda, kui kavandatav tegevus seab ohtu veekaitse eesmärkide saavutamise** (VeeS § 192 lg 3 p 8). Veekaitse eesmärgiks on saavutada mereala hea keskkonnaseisund (VeeS § 31 lg 1 p 6). Mere hea keskkonnaseisundi kriteeriumid on 11 tunnuse (D1-D11) lõikes välja toodud merestrateegia raamdirektiivis 2008/56/EÜ (*MSRD*)[\[3\]](#) ja kahe üksuse (hea ökoloogiline ja keemiline seisund) lõikes veepoliitika raamdirektiivis 2000/60/EÜ (*VRD*)[\[4\]](#). Lisaks on veekaitse eesmärgiks vältida veeökosüsteemide seisundi halvenemist (VeeS § 31 lg 1 p 2) ning lõpetada prioriteetsete ohtlike ainete heide ja piirata saasteainete, sealhulgas muude ohtlike ainete heidet veekeskonda (VeeS § 31 lg 1 p 4).

3.3.3. Keskkonnaloa andja keeldub keskkonnaloa andmisest, kui kavandatav tegevus ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4). KeÜS kommentaarides[\[5\]](#) on selgitatud, et „kuna keskkonnalubade andmise eesmärk on tegeleda eeskätt keskkonnaküsimustega (vt ka KeÜS § 1 kommentaare), siis kuulub selle normi kohaldamisalasse ilmselt ka **vastuolu teiste keskkonnaseadustiku eriosa seadustega**, näiteks looduskaitseaduse (*LKS*) nõuetega.“ Seega peab keskkonnaloa andmine vastama ka LKS nõuetele.

3.3.4. Keskkonnaloa andja keeldub keskkonnaloa andmisest, **kui tegevusega kaasneb keskkonnaoht**, mida ei ole võimalik vältida, välja arvatud juhul, kui huvi keskkonnaloa andmiseks on ülekaalukas ja tegevusel puudub mõistlik alternatiiv ning on võetud kasutusele ohu vähendamise meetmed (VeeS § 192 lg 1 ja KeÜS § 52 lg 1 p 6). KeÜS § 5 kohaselt on keskkonnaoht olulise keskkonnahäiringu tekkimise piisav tõenäosus. KeÜS-i kommentaarides § 5 osas on välja toodud[\[6\]](#), et mõistes “keskkonnaoht” sisaldub kaks elementi: ebasoodsa tagajärje piisav tõenäosus ja selle olulisus. Keskkonnaohuna tähistatakse seega olukorda, kus esinevad need kaks tingimust korraga ning kus esineb piisav tõenäosus, et saabub oluline keskkonnahäiring. Keskkonnahäiring on KeÜS § 3 lg 1 kohaselt inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale, sealhulgas keskkonna kaudu toimiv mõju inimese tervisele, healule või varale või kultuuripärandile. KeÜS § 3 lg 2 p 5 kohaselt eeldatakse olulise keskkonnahäiringu tekkimist olulise ebasoodsa mõju tekitamisel Euroopa Liidu Natura 2000 (*Natura*) võrgustiku alale.

3.3.5. Keskkonnaloa andmisest võib keelduda ka juhul, kui **kaadamisele on olemas**

alternatiivsed võimalused süvenduspinnase taaskasutamiseks või ladestamiseks maismaal viisil, mis ei kujuta ohtu inimese tervisele ega keskkonnale ega ole ebaproportsionaalselt kulukas, lisaks, kui kaadamisest tulenevat keskkonnohtu inimese tervisele või keskkonnale ei ole võimalik piisava täpsusega kindlaks määrata (VeeS § 192 lg 3 p 9 ja 10).

3.4. Vee erikasutusega kaasnevad mõjud

Keskkonnaluba reguleerib süvendamist, tahkete ainete paigutamist mere põhja allpool keskmist veetaset, süvenduspinnase paigutamist ja kaadamist. KMH aruandes käsitleti lisaks vee erikasutusega kaasnevatele mõjudele ka laiemalt meretuulepargi püstitamist (tuulegeneraatorite tornid, labad) ja tuulepargi tööd (elektri tootmine tuulegeneraatorite töö käigus) ning nende tegevustega seotud mõjusid (müra, visuaalne mõju jne). **Seega markeeritakse korralduses vee erikasutusega kaasnevad mõjud, millest lähtutakse keskkonnoala andmise üle otsustamisel ja keskkonnameetmete määramisel.**

3.4.1. Mõju hüdrodünaamikale ja vee kvaliteedile (sh heljum)

3.4.1.1. Vee erikasutusega võivad potentsiaalselt kaasneda heited vette, mis on seotud heljumi tekkega, varem põhjasetetes olnud saasteainete ja toitainete vabanemisega, vette paigutatavas materjalis sisalduvate ohtlike ainete võimaliku leostumisega ning ehituslaevade avariidega. Heited vette võivad potentsiaalselt kaasneda ka tuulepargi kasutusetapis. Need võivad olla seotud tuulikute konstruktsioonidest leostuvate heidetega, hoolduslaevade võimalike avariidega ning tuulegeneraatorite tornide ja muude rajatiste mõjuga hüdrodünaamikale, mis võib omakorda mõjutada vee kvaliteeti.

3.4.1.2. SWE KMH aruande ja eelhindangu ptk 1.3.1.1. kohaselt ei kaasne kavandatava vee erikasutusega (sh kaadamisega) setetest ohtlike ainete vette paiskamist ning ei lisandu olulist fosfori koormust, mis omaks olulist negatiivset mõju. Lisaks, objektiivse teabe kohaselt ei ole alust arvata, et vee erikasutusega kaasneks oluline heljumi teke ja levik või avarii, mis tooks kaas olulist negatiivset keskkonnamõju. KMH aruandes toodud käsitus heljumi ning reostuse tekke ja leviku kohta on asjakohane. Uuemad uuringud ja analüüsid toatavad KMH aruandes tehtud järeldusi. Teadaolevalt puudub vee erikasutusel oluline mõju hüdrodünaamikale. KMH aruandes on välja toodud asjakohased keskkonnameetmed. Meetmete rakendamisel vee erikasutusega kaasneda võivad võimalikud muutused veekeskkonnas jäävad loodusliku muutlikkuse piiridesse. Seega, vee erikasutus ei mõjuta oluliselt veekogumite seisundit ega seaks ohtu veekaitse eesmärkide saavutamist ning seeläbi VRD ja MRST eesmärkide saavutamist. Kuna vee erikasutusega ei kaasne olulist vee kvaliteedi halvenemist, ei kaasne tegevusega keskkonnohtu - ei esine keskkonnoahu tuvastamiseks vajalikke eeldusi (olulise ebasoodsa mõju piisavat tõenäosust ega sellise mõju olulisust).

3.4.1.3. Arvestades süvenduspinnase mahtu gravitatsioonivundamentide paigaldamisel ja vee erikasutuse kaugust maismaast, ei ole realistlik süvenduspinnase kasutamine maismaal. Seega toimub vaivundamendi ja sõrestikvundamendi kui ka kaablite paigaldamisel süvenduspinnase taaskasutus, pinnast ei kaadata vaid paigutatakse kasulikult mere põhjas. Seega on kavandatud tööde korraldamine viisil, et maksimaalselt kasutada süvendatavaid setteid kasulikult.

Kaadamisala valik on kooskõlas HELCOM süvendamise ja kaadamise juhise ptk-s 8 toodud põhimõtetega. 3.4.1.4. Asjakohane on KMH aruandes markeeritud seire teostamine ja keskkonnameetmete rakendamine, vastavad keskkonnameetmed kantakse keskkonnaloale (vt p 3.5.6.-3.5.7, 3.6.6.-3.6.7., 3.6.11.-3.6.12., 3.6.16). Lisaks on oluline täpsustada kaadamise töökorraldus (vt p 3.5.27.).

3.4.2. Mõju merepõhjaelustikule ja -elupaikadele

3.4.2.1. Vee erikasutusega kaasneb ühelt poolt vahetu elupaikade kadu, lisaks saavad kahjustada olemasolevad kooslused (häiring heljumi näol).

3.4.2.2. Lähtuvalt eelhinnangu ptk-st 1.3.1.2 ei kaasne kavandatava vee erikasutusega (sh kaamisega) keskkonnaohtu merepõhjaelupaikadele. Ühenduskaabli trassialternatiivid on merepõhjaelupaikade vaates võrdsed, ühte ei saa eelistada teisele. Võimalusel peaks eelistama vaivundamente. Vaivundamendi kasutamine on KMH aruande kohaselt ka tõenäolisem (KMH aruande lk 17). Siiski ei kaasne keskkonnameetmete rakendamisel ka gravitatsioonivundamentide rajamisega seotud vee erikasutusega olulist mõju merepõhjaelupaikadele. Kokkuvõttes, vee erikasutusega ei kaasne merepõhjaelupaikade kadu või häiringut määral, mis muudaks merepõhjaelupaikade seisundit ja seaks seeläbi ohtu MRST eesmärkide või loodusdirektiivi 92/43/EMÜ[7] eesmärkide saavutamise. Kaadamisalad on valitud lähtuvalt KMH aruandes toodud suunistest. Seetõttu puudub merepõhjaelupaikadele keskkonnaoht, sest olulise ebasoodsa mõju tekkimise tõenäosus ja mõju olulisus ei ole tuvastatud.

3.4.2.3. Asjakohane on KMH aruandes markeeritud seire teostamine ja keskkonnameetmete rakendamine. KMH aruandes välja toodud keskkonnameetmed seatakse keskkonnaloale (vt p 3.5.8.- 3.5.14., 3.6.8.- 3.6.9., 3.6.13., 3.6.17.- 3.6.18.). Lisaks on oluline süsteemne kaadamine ja tööde järgne elupaikade kaardistamine (vt p 3.5.27., 3.5.28.).

3.4.3. Mõju kaladele

3.4.3.1. Meretuulepargiga seotud mõjud kalastikule võib jagada kolmeks etapiks: ehitusaegne mõju (sh vee erikasutuse mõju), kasutusaegne mõju, lammutusaegne mõju. Tuulepargi töömüra ja kaablite elektromagnetvälja mõju on seotud meretuulepargi kasutusfaasi ja rajatistega, mitte vee erikasutusega.

3.4.3.2. Lähtuvalt SWE KMH aruandest ja eelhinnangu ptk-s 1.3.1.3 toodust on kavandatava vee erikasutuse mõju neutraalne või vähe negatiivne. Meretuulepargi piirkonnas ei leitud selliste kalaliikide olulisi kontsentratsioone, mis eraldi võetuna välistaks sinna tuulepargi rajamise. Ühenduskaabli alternatiivide võrdluses on kalastiku seisukohast eelistatud siiski lõunapoolne alternatiiv (alternatiiv 2), kuna sel juhul paikneksid kaablid Pilguse lahe suudmest piisavalt kaugel, et maandada võimalik kaablitest lähtuva hüpoteetilise elektromagnetvälja mõju Pilguse lahte kudema suubuvatele kaladele. Tegemist on eelkõige ettevaatusprintsibiist lähtuva eelistusega. Elektriikaablid meres on tavapärane nähtus, neid on nt nii Suures kui Väikeses väinas, Hiiumaa ja Saaremaa vahel ning maetud kaabel võiks potentsiaalselt mõjutada eelkõige

angerjat. Lähtuvalt eeltoodust ei ole KMH aruandes markeeritud kaablitrassi alternatiivi eelistust kohustusliku ega soovitusliku keskkonnameetmena. Kaablitrassi valikul mängib olulist rolli, kuhu rajatakse alajaama asukoht, mis käesoleval ajal ei ole veel teada (vt ka ptk 3.4.7.). Vee erikasutuse vähest mõju saab leevendada sobivate keskkonnameetmetega (teatud karide vältimine tuulepargialal, rannikupiirkonnas tööde ajastamine, suunised kaablite paigaldamisel). KMH aruande kohaselt ei avalda kavandatav meretuulepark kalastikule olulist negatiivset mõju. Seetõttu puudub kalastikule keskkonnaoht, kuna ei esine keskkonnaohu tuvastamiseks vajalikke eeldusi – olulise ebasoodsa mõju piisavat tõenäosust ega sellise mõju olulisust.

3.4.3.3. Asjakohane on KMH aruandes markeeritud seire teostamine ja keskkonnameetmete rakendamine, keskkonnameetmed kantakse keskkonnaloale (vt p 3.5.17.- 3.5.19., 3.6.14., 3.6.19.). Kalastikku mõjutab vee kvaliteet, seega on oluline ka vee kvaliteediga seotud keskkonnameetmete täitmine (vt p 3.4.1.13.)

3.4.4. Mõju lindudele

3.4.4.1. Tuuleparkide rajamise ja käitamise kaasnevad mõjud linnustikule jagatakse enamasti nelja suurde kategooriasse: häiriv ja eemaletõukav mõju, toitumiskohtade hävimine või muutumine, kokkupõrked tuulikute ja takistus lennu- ja rändeteedel (barjääriefekt). Keskkonnaloa taotluse kohaselt kavandatakse süvendamist, tahkete ainete paigutamist ja kaadamist. Seega võib vee erikasutus mõjutada lindude toiduressurssi ja toitumistingimusi (merepõhja kadu ja heljumi teke), lisaks kaasneb ehitusaegne visuaalne ja akustiline häiring ning avariioht. Barjääriefekt ja kokkupõrkerisk on seotud tuulegeneraatorite mastide ja tuulegeneraatorite tööfaasiga ning ei ole seega seotud keskkonnaloa esemega.

3.4.4.2. SWE KMH aruande ja eelhinnangu ptk 1.3.1.4. kohaselt ei ole tegemist olulise peatumis- ega toitumisalaga lindudele. Kavandava tegevusega ei kaasne olulist ebasoodsat mõju linnustikule (KMH aruande tabel 3.5-9.). Välja on töötatud asjakohased keskkonnameetmed, nt soovitused tuulikute paigutuseks, seega vee erikasutuse positsioonide määramisel tuleb võimalusel nendest soovitustest lähtuda. KMH aruande kohaselt ei avalda kavandatav tegevus linnustikule olulist negatiivset mõju. Seetõttu puudub kalastikule keskkonnaoht, sest olulise ebasoodsa mõju tekkimise tõenäosus ja mõju olulisus ei ole tuvastatud.

3.4.4.3. Asjakohane on KMH aruandes markeeritud seire teostamine ja keskkonnameetmete rakendamine. Keskkonnaloale ei seata nõudeid, mis ei ole seotud keskkonnaloa esemega (nt tööfaasi reguleerivad meetmed). Vee erikasutusega seotud keskkonnameetmed kantakse keskkonnaloale (vt p 3.5.15.- 3.5.16.). Lisaks toetab põhjatoiduliste lindude toitumistingimusi merepõhjaelustikuga seotud meetmed (vt p. 3.5.8.)

3.4.5. Mõju käsitiivalistele

KMH aruande kohaselt seisneb tuulikute mõju käsitiivalistele nende võimalikus kokkupõrkes tuulikutega rändel. Keskkonnaloa raames kavandatavad tööd nahkhiirtele mõju ei avalda. Käesolevas keskkonnaloas meetmete seadmine ei ole seega asjakohane.

3.4.6. Mõju mereimetajatele

3.4.6.1. Hallhülgele kaasneva inimtegevuse mõju võib vaadata otsese kui kaudse häiringuna ning seda nii tuulepargi rajamise ehk ehitustegevustega seonduvalt kui ka tuulepargi rajamise järgselt ehk kasutusaegselt. Lisaks võib meretuulepark mõjutada hallhülge jaoks oluliste võtmeelupaikade - lesilate, toitumisalade ning nende vaheliste rändeteede kasutamist.

3.4.6.2. SWE KMH aruandes ja eelhinnangu ptk-s 1.3.1.6. tuuakse välja, et hüljeste peamised liikumiste tüübid SWE tuulepargi arendusalal olid ränne ja otsing, lähimad lesilad on tuulepargi alast 11-12 km kaugusel. KMH aruandes raames tehtud allveemüra uuringu tulemusena on jõutud järeldusele, et vaiade puurimist võib pidada impulsiivse müra allikaks, mis on vähem intensiivne kui rammimismüra. Pideva madalasagedusliku müra modelleerimine näitas, et kuigi tuulepargi piirkonnas ületatakse reageerimistasemed, mõjutab see laiemat hindamisala vähem kui 20% ulatuses. Lähtuvalt eeltoodust ei kaasne kavandatava vee erikasutusega olulist negatiivset keskkonnamõju hüljestele. Kuna KMH aruande järelduste kohaselt ei kaasne kavandatava tegevusega kalastikule olulist negatiivset mõju, puudub alus järeldada keskkonnaohu esinemist puudub nii olulise ebasoodsa mõju tekkimise piisav tõenäosus kui ka sellise mõju olulisus.

3.4.6.3. Asjakohane on KMH aruandes markeeritud seire teostamine mõju hindamiste tulemuste verifitseerimiseks. Keskkonnaloa esemega seotud seire nõuded markeeritakse keskkonnaloal (vt p 3.6.10., 3.6.15.).

3.4.7. Mõju Natura 2000 aladele ja kaitstavatele loodusobjektidele

3.4.7.1. KMH aruande raames on käsitletud Kura Kurgu hoiuala (KLO2000316), Kaugotoma-Lõu hoiuala (KLO2000313), Rahuste looduskaitseala (KLO1000305), Riksu ranniku hoiuala (KLO2000327), Karala-Pilguse hoiuala (KLO2000310), Vilsandi rahvuspark (KLO1000250) ja selle kavandatav laiendus, Kolgi madaliku looduskaitseala, väikeluige registreeritud leiukoht (KLO9121560), Kasti lahe hoiuala (KLO2000312), Väinamere hoiuala (läänemaa - KLO2000241), Puhtu-Laelatu looduskaitseala (KLO1000176) ning vastavaid kaitse-eeskirju ja kavandatava tegevuse mõju neile. Kavandataval tegevuse elluviimisega ei kaasne olulisi ebasoodsaid mõjusid ühelegi kaitstavale loodusobjektile ega kaitstavate alade kaitse-eesmärkidele (vt KMH aruande tabel 3.9-1.) ning puudub vajadus leevendavate meetmete rakendamiseks.

3.4.7.2. SWE KMH aruandes ja eelhinnangu ptk-s 1.3.6 selgitatakse, et KMH aruande käigus läbi viidud Natura asjakohases hindamises järeldati, et merealal kavandatavate tegevuste elluviimisel puuduvad ebasoodsad mõjud kõikidele hinnatud Natura 2000 võrgustiku aladele ja nende kaitse-eesmärkidele. Natura 2000 võrgustiku alade terviklikkust merealal kavandatava tegevuse elluviimine ei kahjusta. Seega ei kahjusta ka vee erikasutus Natura 2000 võrgustiku alade terviklikkust. Seega ei kaasne negatiivseid mõjusid ka vee erikasutusega. Riksu ranniku linnuala kaitse-eesmärkide tagamiseks tuleb rakendada KMH aruandes toodud leevendavat meetet (vt p 3.5.15.).

3.4.7.3. KMH aruande kohaselt on kaitsvate alade vaates ühenduskaabli alternatiivide võrdluses ettevaatusprintsibiist lähtuvalt eelistatud alternatiiv 1, kuna see ei läbi ühtki kaitstavat loodusobjekti. Alternatiiv 2 läbib Riksu ranniku hoiuala merel u 700 m ulatuses ja maismaal u 160 m ulatuses sh kaitse-eesmärgina nimetatud elupaigatüüpe. Siiski, ühenduskaablite puhul ei saa KMH tulemustest lähtuvalt eelistada alternatiiv 1 (põhja poolne) alternatiiv 2- le (lõuna poolne), kuna suures ulatuses kulgeb ühenduskaabel samas koridoris hargnedes selle idapoolses madalamas ranniku osas. Lisaks, kalastiku vaates on eelistatud just alternatiiv 2 (lõuna poolne). See, milline alternatiiv on eelistatuim, selgub lõplikult maismaal Eesti-Läti IV elektriühenduse riigi eriplaneeringuga tehtavatest valikutest ja otsustest. KMH aruande lk 266 kohaselt peaks seetõttu koos maismaaosaga väikseima keskkonnamõju ja tehniliselt ratsionaalse lahenduse saavutamiseks olema hoonestusluba väljastatav mõlemat alternatiivi hõlmavas maksimaalses ulatuses. Seega on asjakohane lähtuda KMH aruandes toodud põhimõttest lähtuda ka keskkonnavalda andmisel, keskkonnavalda antakse mõlema trassialternatiivi ulatuses (vt keskkonnavalda tabel V 10 ja V11).

3.4.7.4. KMH aruandes on markeeritud, et juhul, kui edaspidise protsessi käigus tuleb ühenduskaabli asukohta muuta lähtuvalt Eesti-Läti IV elektriühenduse riigi eriplaneeringu tulemustest (nt muutub oluliselt Eleringi maismaale rajatava alajaama asukoht), tuleb uuest kavandatavast ühenduskaabli asukohast lähtuvalt hinnata selle mõju Natura võrgustiku aladele. Käesolev keskkonnavalda ei hõlma eksportkaabli trassi nihutamist, st uus trass ei ole käesoleva keskkonnavalda ese. Trassi muutmisel on vajalikud merepõhjaelupaikade kaardistamine (vt p 3.6.9.) ja olemasolevate lubade muutmise/uute lubade taotlemine uue trassikoridori osas. Kuna uus potentsiaalne trassikoridor ei ole hõlmatud SWE KMH aruandes, on loastamisel vajalik keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnangu koostamine, vajalik võib olla hinnata ka eksportkaablitassi paigaldamise mõju Natura võrgustiku aladele. Lähtuvalt eeltoodust fikseeritakse asjaolud keskkonnavaldal (vt p 3.5.30.).

3.4.7.5. Tuginedes KMH aruandele ja koostatud eelhinnangu ptk-le 1.2.3. ja 1.3.6. ei kaasne vee erikasutusega olulist negatiivset mõju kaitsvatele aladele ega Natura aladele. Seetõttu puudub keskkonnaoht, kuna ei esine keskkonnaohu tuvastamiseks vajalikke eeldusi – olulise ebasoodsa mõju piisavat tõenäosust ega sellise mõju olulisust. Vajalik on KMH aruandes toodud keskkonnameetmete rakendamine. Lähtuvalt eeltoodust on tegevus kooskõlas ka LKS nõuetega.

3.5. Nõuded vee erikasutuseks

3.5.1. Keskkonnavalda reguleerib süvendamist, tahkete ainete paigutamist, süvenduspinnase paigutamist ja kaadamist. KMH aruandes käsitleti nii vee erikasutusega kaasnevaid mõjusid, kui ka laiemalt meretuulepargi püstitamist (tuulegeneraatorite tornid, labad) ja tuulepargi käitamist (elektri tootmine tuulegeneraatorite töö käigus) ning nende tegevustega seotud mõjusid.

3.5.2. SWE KMH aruande ja eelhinnangu kohaselt on oluline lähtuda KMH aruandes välja pakutud keskkonnameetmetest (KMH aruande ptk 7.2. ja 7.4.), vt ka ptk 3.4.

3.5.3. KMH aruandes toodud meetmed ei ole otsekohalduvad. Meetmed seoses mereala koormamisega tuulepargiga ja kaablitrassidega on seatud vastavates hoonestuslubades

(tuulepargi hoonestusloas ja eksportkaabli hoonestusloas). Keskkonnaamet lähtub keskkonnaloa andmisel KMH aruandes toodud keskkonnameetmetest lähtuvalt loa reguleerimisalast - vee erikasutusest. Lisaks seatakse täpsustavad töökorralduslikud nõuded ja tingimused otsustaja kaalutusotsuse alusel lähtuvalt vee erikasutusest.

3.5.4. Lähtuvalt KMH aruande ptk-st 7.2, VV korraldusest nr 183, TTJA otsusest nr 1-7/25-378, seatakse keskkonnaloale keskkonnameetmed, mis on vajalikud vee erikasutusega seotud mõjude leevendamiseks (loa tabel V16). Keskkonnaamet peab oluliseks, et keskkonnaloas seatavad keskkonnameetmed on asjakohasel juhul kooskõlas hoonestuslubades sätestatud tingimustega. Selline lähenemine aitab vältida nõuete erinevat tõlgendamist. Keskkonnameetmed seatakse VeeS § 193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6 alusel.

3.5.5. Lisaks seatakse keskkonnaloale täpsustavad töökorralduslikud nõuded ja tingimused vee erikasutuse osas. Kuigi keskkonnaloa andmine ning selles nõuete ja tingimuste seadmine on Keskkonnaameti kaalutusotsus, peab Keskkonnaamet kaalutusotsuse tegemisel lähtuma HMS § 4 lg 2 sätestatust, mille kohaselt kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve. Töökorralduslikud nõuded seatakse, et täpsustada just vee erikasutusega seotud nõudeid ja tingimusi lähtudes taotlusest, veeseaduses ja selle alamaktides sätestatust ning HELCOM süvendamise ja kaadamise juhises[8] toodud põhimõtetest. Täpsustavad nõuded on sobivad, kuna KMH aruanne käsitles eelkõige olulisi keskkonnamõjusid. Täpsustavad nõuded on vajalikud, et selgelt piiritleda keskkonnaloa ese ning korraldada vee erikasutus viisil, et võimalik häiring oleks minimaalne. Ühtlasi lähtuvad täpsustavad nõuded keskkonnaloa taotluses toodud töökorraldusest. Ettevaatusprintsip on asjakohane, kuna veekogumite hea seisnud ei ole saavutatud ning vee erikasutuse keskkonnasäästlik korraldamine aitab kaasa veekaitse eesmärkide saavutamisele. Keskkonnameetmete seatakse VeeS § 193 lg 1 p 6, 8, 9 ja 12 ja KeÜS § 53 lg 1 p 6 alusel (loa tabel V 10, V11 ja V16).

Keskkonnameetmed KMH aruandest ja hoonestuslubadest lähtuvalt

Merevee kvaliteet

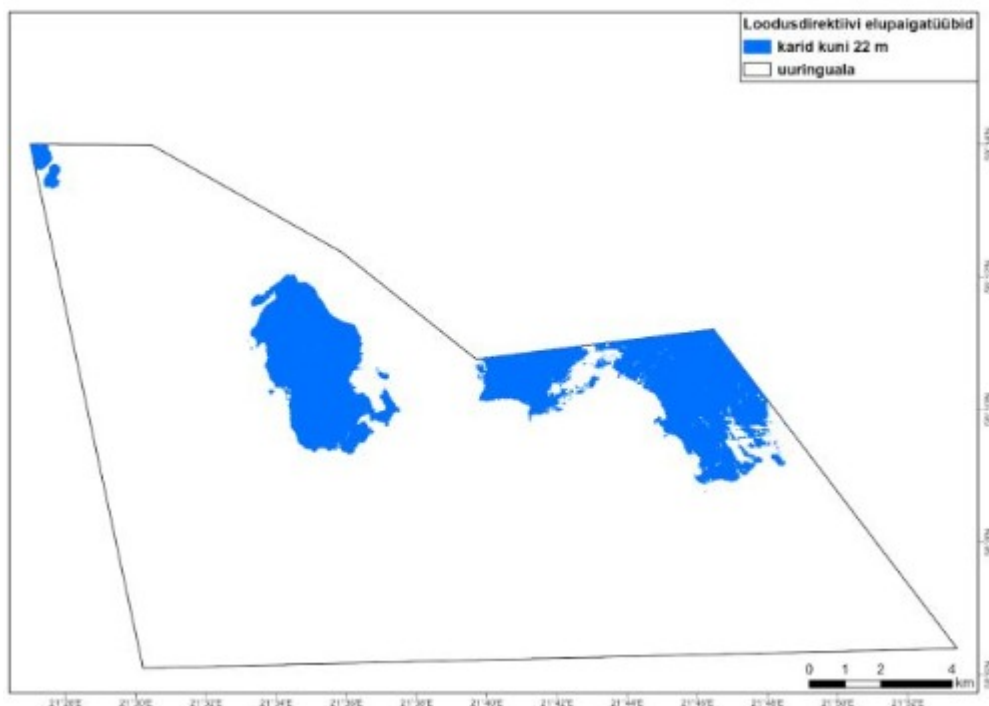
3.5.6. Välistama **peab** tuulikute asukohtadena alad (sh vee erikasutus vundamentide rajamisel nendel aladel), kus lubjakivil lasuvate merepõhja setete paksus on üle 4 meetri.

3.5.7. Võimaliku õlilekke kiireks likvideerimiseks **peab** koostama reostustõrje plaani. Reostustõrje plaanis analüüsida reostuse tekke võimaluste riske, välja töötada riskianalüüs ning selle alusel tagada merereostuse tagajärgede leevendamise meetmed ja tingimused (VV korraldus nr 183).

Merepõhja elupaigad ja elustik

3.5.8. Meretuulepargi alal **peab** välistama ehitusega seotud vee erikasutuse (sh kaadamine)

suure ökoloogilise ja looduskaitse väärtusega aladel ehk karide levikualal madalamal kui 20 m (vt joonis 3). Erandina on tuulepargi sisekaabeldusega seotud vee erikasutus lubatud kuni 20 m sügavusel paiknevatele karidele juhul, kui alternatiivne lahendus oleks merepõhjale kokkuvõttes veel koormavam (nt tekitab ülemääraselt setteid ja heljumit). Kõik erandjuhtumid tuleb kooskõlastada mereelustiku ekspertidega. Hoonestusala piires madalamal kui 20 m paiknevatest karidest on lubatud kadu kaabelduse näol kuni 5% nimetatud karide pindalast kogu hoonestusalal.

Joonis 3. Uuringuala elupaigatüüp „karid“ levik madalamal kui 22 m. Kogupindala 25,8 km² = 40,2% karide pindalast. Moodustab 11,5% ala kogupindalast.

3.5.9. Vundamenti tüübina **võimalusel** eelistada vaivundamenti.

3.5.10. Ühenduskaablite paigaldamisel **peab** liivamadala elupaigatüübi puhul (meriheina kooslusega) taastama meriheina kooslused pärast kaabli paigaldamist. Taastamise efektiivsust tuleb kontrollida järeelseirega ja vajadusel taastamisprotseduuri korrata. Meriheina koosluste taastamise eelduseks on piirkonnas detailse meriheina koosluste paiknemise kaardistamine enne tööde teostamist (ehituseelse seire käigus) (vt p 3.6.8).

3.5.11. Ühenduskaablite paigaldamisel karide elupaigatüübile **peab** selle süvistatud osale ja/või maetud kaabli kaetavale alale paigutada looduslikult sarnaste omadustega materjal (paekivi).

3.5.12. Kui ühenduskaablite paigaldamisel produktiivseimal vegetatsiooniperioodil (15. aprill kuni 31. august) liigub heljumipilv, milles heljumi kontsentratsioon ületab looduslikku fooni vähemalt 50%, väljaspoole kaablikoridori puhvertsooni (50 m äärmistest kaablitest) sügavusvööndisse madalamale kui 6 m, tuleb tööd ajutiselt peatada. Seega on vajalik sel perioodil heljumi leviku järgimine reaalajas (vt p 3.6.12.).

3.5.13. Ühenduskaablite paigaldamisel on **soovitav** merepõhja süvistamisega seotud tegevusi,

sh *dig-it* meetodil paigaldamist, teha väljaspool kõige produktiivsemat vegetatsiooniperioodi (juuni-august). Soovitatav on kaasata merebiolooge konkreetsete tööde (detailisel) kavandamisel, et leida keskkonna seisukohast parimad lahendused.

3.5.14. Pärast ehitustööde lõpetamist tuleb rannikupiirkonnas taastada ehitustööde eelne olukord (TTJA otsus nr 1-7/25-378).

Linnud

3.5.15. Riiksu linnuala piires olevas rannikuvööndis **peab** otsesed kaabli paigaldustööd müra tekitavate mehhanismidega välistama lindude pesitsusperioodil 01.04-31.07. Kaabli paigaldamise täpne tehnoloogia selgub ehitusprojektis. Kui ehitusloa menetluse raames koostatavas tööde teostamise kavas selgitatakse koostöös ornitoloogidega välja, et ekspordkaableid on võimalik paigaldada tehnoloogiliselt viisil, mis linde ei häiri, on ehitusloa menetluse raames õigus antud ajalistest piirangutest loobuda.

3.5.16. Vundamentide paigaldamisega seotud vee erikasutuse positsioonide paika panemisel on võimalusel **soovitav** paigutada positsioonid ridadesse, mille suund ühtib valdava rändesihiga. Valdavaks rändesihiks on käesoleval juhul kirre-edel.

Kalad

3.5.17. Meretuulepargi alal peab välistama ehitusega seotud vee erikasutuse (sh kaadamine) suure ökoloogilise ja looduskaitse väärtusega aladel ehk karide levikualal madalamal kui 20 m (vt joonis 3). Vt p 3.5.8.

3.5.18. **Võimalusel** kavandada ühenduskaabli paigaldamine madalal merealal väljapoole kalade kudeperioodi 15.04-15.06.

3.5.19. Veasambasse emiteeruva magnetkiirguse vähendamiseks **p e a b** kasutama kõige madalama keskkonnamõjuga kaableid ja alati kasutusele võtma parima võimaliku realistliku tehnoloogia. Et vähendada merekaablitest emiteeruva elektromagnetvälja potentsiaalset negatiivset mõju demersaalse ja bentopelaagilise eluviisiga kalaliikidele, **p e a b** kaablid merepõhja süvistama või need katma. Kasutatavad kaablid **võiksid** eelistatult olla vahelduvvooluga ja kolmetuumalised. Nii väheneb magnetväljade emissioon, sest tuumakonduktorite vahel on lühike vahemaa. Keskkonnamõju vaatepunktist on sellise kaabli konstruktsioon kindlasti eelistatuim. Juhul kui ühendamiseks otsustatakse siiski kasutada kolme eraldi alalisvoolu kaablit, siis peavad need kaablid asetsema üksteise vahetus läheduses, et vähendada nendest tulenevaid magnetvälju (TTJA otsus nr 1-7/25-378).

Veealused arheoloogiaväärtused

3.5.20. Kui on selgunud tuulepargi ehitiste täpsed asukohad, **tuleb** sukeldujate või allveeroboti abil kontrollida objekte, mida tuulepargi ehitustööd otseselt võivad mõjutada. Eelkõige tuleb tähelepanu pöörata objektidele - Saa_0027, Saa_0028, Saa_0029, Saa_0067 ja Saa_0071.

Objektide kontrollimine on vajalik juhul, kui need jäävad vee erikasutuse positsioonile lähemale kui 500 m. Uuringute kavandamisel tuleb teha koostööd Muinsuskaitseametiga.

3.5.21. Kui tööde käigus tuleb välja arheoloogiline leid (näiteks veesõiduki jäänused), siis peab tööd katkestama, jätma leiu leiukohta ja teatama sellest Muinsuskaitseametit (TTJA otsus nr 1-7/25-378).

Lennuliiklus

3.5.22. Vundamentide paigaldamisega seotud vee erikasutuse positsioonide paika panemisel **peab** arvestama, et kui tuulikud ei ole paigaldatud ruudustikku, siis peab tagama minimaalse SAR *access lane* laiuse 1 km. SAR *access lane* tuleb eraldi markeerida.

Muud asjakohased nõuded

3.5.23. Meretuulepargi ehitusprojekti koostamise käigus täpsustada erosioonikaitse rajamise vajadust (VV korraldus nr 183).

3.5.24. Taha koostööd arendajatega, kes kavandavad ühenduskaablitega ristuvaid ehitisi (TTJA otsus nr 1-7/25-378).

Töökorralduslikud nõuded ja tingimused Keskkonnaameti kaalutlusel

3.5.25. Keskkonnaloas ei fikseerita täpseid vee erikasutuse positsioone (potentsiaalsete kaablite ja tuulikute asukohtasid), vaid markeeritakse vee erikasutuse esialgsed positsioonid. Vee erikasutuse täpsed positsioonid pannakse paika edasiste uuringute järgselt ning need võivad nihkuda võrreldes esialgse kavaga (vt joonis 2). Nihutamine peab olema kooskõlas KMH aruandes tooduga ning keskkonnaloas, tuulepargi hoonestusloas ja eksportkaabli hoonestusloas seatud nõuetega. Lähtuvalt eeltoodust fikseeritakse vee erikasutuse positsioonide nihutamise põhimõtted keskkonnaloas.

3.5.26. Keskkonnaluba annab õiguse üksnes vee erikasutuseks ja käesoleval juhul on vee erikasutuseks süvendamine, tahkete ainete paigutamine, süvenduspinnase paigutamine veekogu põhja ja kaadamine. Vee erikasutusel puudub iseseisev eesmärk ilma uue võimaliku tuulepargi rajamiseta. Keskkonnaluba ei anna õigust mereala kasutamiseks ega sinna tuulepargi rajamiseks tuuleenergia tootmise eesmärgil. Õiguse mereala kasutamiseks annab hoonestusluba (ehitusseadustik (*EhS*) § 113¹ lg 1) ning ehitamise õiguse annab ehitusluba (EhS § 38 lg 1). Lähtuvalt eeltoodust, keskkonnaluba ei asenda muid õigusaktides ette nähtud ja tuulepargi rajamiseks vajalikke lubasid. Ainuuksi keskkonnaloa alusel ei tohi keskkonnaloaga lubatud töid tegema hakata. Lähtuvalt eeltoodust fikseeritakse need asjaolud keskkonnaloas.

3.5.27. Taotluses on kaadamisalad määratud lähtuvalt KMH aruandes lk 25 ja 57 toodud suunistest. Taotluses on kirjeldatud kaadamisalade mahutavust ja kaadamisalade kasutamise põhimõtteid. Lähtuvalt taotlusest ja HELCOM süvendamise ja kaadamise juhisele sätestatakse keskkonnaloas kaadamise töökorraldus ja tingimused. Gravitatsioonivundamentide

paigaldamisel tekkiv süvenduspinnas, mida ei ole võimalik kasutada näiteks vundamendi erosioonikaitseks, tuleb eemaldada ning kaadata ettenähtud kaadamisaladele (SW1, SW2, SW3). Kaadamine toimub kaadamispraami või süvenduslaeva abil. Kaadamisala valik teostatakse mereoperatsioonide planeerimisel. Kaadamisalasid on valitud kolm, et detailisel tööde kavandamisel ja teostamisel oleks võimalik mõningane paindlikkus tööde optimaalseks ja ohutuks teostamiseks mh arvestades süvenduspinnast transportivate laevade summaarseid teepikkusi. Minimaalselt kasutatakse ühte ala ning maksimaalselt kolme ala. Vaivundamendi või sõrestikvundamendi kasutamisel tuleb paigaldamisel tekkiv pinnas kasutada kasulikult erosioonikaitseks.

Kaadamise **peab** korraldama süstemaatiliselt. Kaadamisala jagatakse ruutudeks ning peetakse arvestust kaadatud pinnase mahu üle. Kaadamisel kasutatavad pargased või laevad **peavad** olema pidevalt jälgitavad laevade automaatse identifitseerimissüsteemi (AIS) kaudu.

Kaadamisala jagatakse tavaliselt väiksemateks sektoriteks või ruutudeks, kuhu kaadamised suunatakse kindla järjekorra või plaani alusel. See aitab kontrollida ladestamise täpset asukohta, jaotada ladestavat materjali ühtlasemalt, piirata otsese mõju ulatust merepõhjale, korraldada kaadamist järk-järgult, mitte kogu alal korraga. Selline lähenemine võimaldab paremini jälgida, kuhu materjal on juba ladestatud ja kuhu mitte.

Kui kaadamine toimub kontrollitud ruutudes, koondub kaadamise mõju väiksemale alale.

Sama ruutu kasutatakse maksimaalselt enne uue ala kasutuselevõttu.

Seetõttu jääb suurem osa merepõhjast häirimata. Kui kaadamine toimuks ilma jaotuseta, võiks materjal kattuda suurel alal õhukese kihina. See suurendaks häiritud merepõhja pindala. Põhjaelustikul on parem taastumisvõimalus kui osa alast jääb kasutamata ja sealne elustik säilib ja saab hiljem häiritud ala taasasustada.

Seega, meetmete rakendamisel on võimalik minimeerida kaadamise mõju merepõhja elupaikadele ja merepõhja terviklikkusele ning tagada, et kaadamine toimub üksnes ettenähtud aladel ja lubatud korras ning ei seata ohtu veekaitse eesmärkide saavutamist. Kaadamisala ruutudeks jagamine muudab kaadamistegevuse paremini juhitavaks ja kontrollitavaks.

3.5.28. Eesti Merestrateegiast ja Euroopa Liidu looduse taastamise määrusest (EL 2024/1991, jõustunud 2024 a) tulenevalt on riigil kohustus hinnata merepõhja elupaigatüüpide kao ja häiringute pindalalist ulatust. Vee erikasutuse aastaaruandes peab loa omanik andma aru vee erikasutuse mahu osas kogu vee erikasutuse ala lõikes (vt p 3.8.1.). Aastaaruannetes ei tooda ära täpseid vee erikasutuse positsioone ega edastata vastavaid GIS andmeid. Seega, lähtuvalt riigi aruandluse kohustusest, **peab** pärast vee erikasutuse lõppu kaardistama võimalikult täpse pindalalise info rajatud tuulikuvundamentide ja kaablitrasside kohta. Selle põhjal **tuleb** koostada GIS andmestik, kuhu on geobjektidena kantud tuulikuvundamendid ning kaablitrassid. GIS andmestik tuleb edastada Keskkonnaametile (vt p 3.8.3.). Teave on oluline hindamaks merepõhja elupaigatüüpide kao ja häiringute pindalalist ulatust ning EL õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks.

3.5.29. Taotluses on öeldud, et u 6 % eksportkaablite pikkusest kaetakse täiendava

kivimaterjaliga, Kihelkonna lahe osas lisatakse kive 17 650 m³, ümberarvutatult on see u 3,7 km pikkuselt. Taotluses ei ole öeldud, milline lõik täpselt kaetakse, samuti ei ole see välja toodud KMH aruandes. Eeldatavasti ei ole see veel teada. KMH aruandes läbiviidud hinnangud (nt tabel 3.10-2 Riksu lahe linnuala asjakohane hindamine) on lähtunud eeldusest, et linnuala piires kaabel süvistatakse („Merekaablid paigaldatakse alternatiiv 2 korral linnuala ulatuses *dig-it* roomiku abil, mis on spetsiaalselt ehitatud kaablite matmiseks merepõhja“ lk 174), mitte ei kaeta mujalt toodava kivimaterjaliga. Teine variant, mida rannajoonel paigaldamisel on kirjeldatud, on suundpuurimine (KMH aruanne lk 183). Kaablite kivimaterjalidega katmist Riksu lahe hoiualal (st ka linnu- ja looduslal) ei ole KMH aruandes, sh linnu- ja looduslaga seonduvas asjakohases hindamises käsitletud. Seega **Riksu lahe hoiualal (ega selle mõjusfääris) ei ole kaabli kividega katmine lubatud**, kuna sellise tehnoloogia mõjusid ei ole hinnatud. Lisaks, selline tehnoloogia ei võimalda rakendada liivamadala elupaigatüübi leevendusmeetet (meriheina koosluste taastamine).

3.5.30. Kui edaspidise protsessi käigus tuleb ühenduskaabli asukohta muuta lähtuvalt Eesti-Läti IV elektriühenduse riigi eriplaneeringu tulemustest (nt muutub oluliselt Eleringi maismaale rajatava alajaama asukoht), tuleb uuest kavandatavast ühenduskaabli asukohast lähtuvalt hinnata selle mõju Natura võrgustiku aladele. Trassi muutumisel on vajalik ka keskkonnanaloa muutmine.

3.6. Seire nõuded

3.6.1. Pidades silmas keskkonnanaloa eset (vee erikasutus), lähtuvalt KMH aruande ptk-st 7.4, võttes aluseks VeeS § 193 lg 1 p 5 ja KeÜS § 53 lg 1 p 9, seatakse keskkonnanaloale seire nõuded (loa tabel V8).

3.6.2. Vee erikasutuse eelse seire teostamise realistlik aeg on täpselt teadmata. On suur tõenäosus, et seire meetodikad arenevad ning muutuvad täpsemateks ja tulemuslikumateks. Seega ei ole otstarbekas lõplikult fikseerida seirekava koos kõigi detailidega käesolevas korralduses. Seega määratakse keskkonnanaloale etappide kaupa seire põhivaldkonnad ja suunised, kuid seire detailne kava tuleb koostada enne vee erikasutuse eelse seire algust.

3.6.3. Detailne seirekava tuleb koostada arendaja ja pädeva eksperdi koostöös ning kooskõlastada Keskkonnaametiga (vt kõrvaltingimus 1.4.1.). Seirekava koostamisel tuleb lähtuda keskkonnanaloa korralduse peatükkidest 3.5. ja 3.6., KMH aruande ptk-st 7.4., TalTech poolt 2025. a. koostatud juhise „Metoodika mõju hindamiseks hüdrodünaamikale ja vee omadustele (sh. vee kvaliteedile) meretuuleparkide rajamisel“[\[9\]](#) (*vee kvaliteedi hindamise metoodika*), Tartu Ülikooli Mereinstituudi poolt 2025. aastal koostatud juhise „Merepõhja elustiku ja elupaikade uuringute meetodid“[\[10\]](#) (*merepõhjaelupaikade uuringu metoodika*) ning HELCOM juhise[\[11\]](#). Seirekava peab hõlmama kõiki ptk 3.6 toodud seire valdkondi, nii vee erikasutustööde eelset, vee erikasutustööde aegset kui ka vee erikasutustööde järgset seiret. Samuti tuleb seirekavas fikseerida proovivõtu- või vaatlusmeetodid, mida loa omanik peab järgima, täpsustada, millise sagedusega ja formaadis tuleb seiretulemusi ja aruandeid esitada ning kuidas seireandmeid tööde planeerimisel arvestada. Asjakohasel juhul peab seirekava andma sisendi leevendusmeetmete rakendamiseks. Keskkonnanaloa raames tehtav seire (proovide

võtmise ja nende analüüs) peab vastama (või olema kooskõlas) riikliku keskkonnaseire programmi mereseire alaprogrammis[12] kasutatavatele seiremetoodikatele ja kvaliteedinõuetele ning veeseaduse alusel kehtestatud keskkonnaministri asjakohastele määrustele[13],[14],[15],[16]. Seirekava koostamisel lähtuda parimast olemasolevast teadmistest tuvastamaks vee erikasutusega kaasnev mõju. Seire läbiviimisel tuleb tagada ka võrreldavus varasemate uuringute tulemustega.

3.6.4. Detailne seirekava tuleb esitada kooskõlastamiseks KOTKAS süsteemi kaudu vähemalt pool aastat enne vee erikasutustööde eelsete seiretööde algust (vt p 3.8.2.). Sel viisil on seirekava keskkonnaloa juures fikseeritud ja kõigile kättesaadav.

3.6.5. Seire valdkonnad, mis on seotud konkreetselt tuuliku mastidega ja tuulegeneraatorite tööga (linnud, nahkhiired, müra, raadiosidesüsteemide ja AIS süsteemi mõõdistused, hüljeste järeelseire) on seotud tuulepargi hoonestusloaga. Neid valdkondi keskkonnaluba ei dubleeri, kuna neil puudub vahetu seos vee erikasutusega.

Vee erikasutuse eelne seire

Pinnase seire

3.6.6. Tuulikuvundamentide paigaldamisega seotud vee erikasutuse positsioonides teha ehitusgeoloogiline uuring.

3.6.7. Tuulikuvundamentide paigaldamisega seotud vee erikasutuse positsioonides ja 200 m raadiuses igast positsioonist peab enne vee erikasutusega alustamist dokumenteerima merepõhja omadused: sette orgaanikasisaldus ning lisaks määrata mobiilse fosfori sisaldus. Selgitame, et KMH aruandes tugineda üldisele P sisaldusele (P kogused on väga väikesed, KMH aruanne lk 63). Mobiilse fosfori osas teavet ei ole. Vastav seire võimaldab hinnata KMH aruandes tehtavate järelduste paikapidavust ja annab sisendi vee erikasutuse aegsele ja vee erikasutuse järgsele vee kvaliteedi seirele. Ka vee kvaliteedi hindamise meetodikas on peetud oluliseks, et oleks asjakohane teave setete koostisest. Täpne mobiilse P analüüside arv tuleb fikseerida seirekavas.

Merepõhja elupaigad ja elustik

3.6.8. Ühenduskaabli asukoha valiku järgselt tuleb valitud trassikoridoris ette näha ehituseelne elupaikade kaardistamine, et minimeerida ja leevendada mõju merepõhja elupaikadele. Ühenduskaabli trassil detailse meriheina koosluste paiknemise kaardistamine. Kaardistuse ulatus peab hõlmama kogu potentsiaalset mõjuala (sügavusvahemik 0-6 m, 300 m mõlemale poole kaablitrassist). Kaardistusest tuleb lähtuda meriheina koosluste taastamisel (vt p 3.5.10.).

3.6.9. Juhul, kui ühenduskaabli asukohta tuleb muuta lähtuvalt Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu tulemustest (nt muutub oluliselt Eleringi maismaale rajatava alajaama asukoht), tuleb ehituseelselt ette näha ühenduskaabli alal elupaikade kaardistamine, et minimeerida ja leevendada mõju merepõhja elupaikadele.

Hülged

3.6.10. Allveemüra uuringus seatud eelduste kontrollimiseks on vaja täiendavalt mõõta heli levikukadu. Heli allikas võib olla kas impulsiivne või pidev lairibaline ja see tuleks asetada tulevase vaia paigaldamise kohta. Heli edastamise mõõtmised tuleks teha detsidekaadide kaupa, pöörates erilist tähelepanu madalatele sagedustele 100-300 Hz, kus on märkimisväärne helikiirus nii ehitus- kui ka kasutusel. Parem aeg mõõtmiseks on kevad, sest sel perioodil on heli levikadu kõige väiksem, mis annab konservatiivsema helilevi hinnangu.

Vee erikasutuse aegne seire

Merevee kvaliteet

3.6.11. Veetõrke ja veekvaliteedi seire. Seire peab koosnema regulaarsetest uuringutest ehituse (sh vee erikasutuse) mõjude dokumenteerimiseks. Seirekava koostamisel lähtuda vee kvaliteedi hindamise metoodikast.

3.6.12. Juhul, kui ühenduskaableid paigaldatakse produktiivseimal vegetatsiooniperioodil (15. aprill kuni 31. august), on vajalik paigaldamisel tekkiva heljumi leviku jälgimine reaalajas. Heljumi kontsentratsiooni looduslik foon tuleb määrata ja fikseerida ehitustegevuse eelselt. Heljumi leviku operatiivseirest tuleb lähtuda tööde korraldamisel (vt p 3.5.12.).

Merepõhja elupaigad ja elustik

3.6.13. Merepõhja elupaikade ja elustiku seire. Seire peab koosnema regulaarsetest vaatlustest ehituse (sh vee erikasutuse) vahetute mõjude dokumenteerimiseks. Seire peab hõlmama nii tuulikutealaseid kui ka kaablikoridoride ala. Seirekava koostamisel lähtuda merepõhjaelupaikade uuringu metoodikast.

Kalastik

3.6.14. Kalastiku operatiivseire kalastiku liigilise koosseisu ja arvukuse muutuste dokumenteerimiseks. Seire peab hõlmama nii tuulikute arendusalaseid kui ka kaablikoridoride ala. Kalade seire peaks toimuma esimeste tuulikute paigaldamisel ja kaablitöödel.

Hülged

3.6.15. Mõõta vaiade paigaldamisel tekkivat müra allikataset. Mõõtmised tuleb teostada vastavalt standardile ISO 18406 ja eelistatavalt samades mõõtmispunktides kui ehituseelses etapis. Tuleb jälgida, et hüdrofonide dünaamiline mõõteulatus oleks piisav, et võimaldada kõrgeima eeldatava helirõhu registreerimist ilma moonutusteta. Tuleks jälgida vähemalt nelja vaia paigaldamist kogu nende paigaldusperioodi jooksul.

Vee erikasutuse järgne seire

Merevee kvaliteet

3.6.16. Veetsamba ja veekvaliteedi seire. Seire peab koosnema regulaarsetest uuringutest ehituse (sh vee erikasutuse) järgsete ja rajatiste mõjude dokumenteerimiseks. Seirekava koostamisel lähtuda vee kvaliteedi hindamise metoodikast.

Merepõhja elupaigad ja elustik

3.6.17. Merepõhja elupaikade ja elustiku seire. Seire peab koosnema regulaarsetest vaatlustest ehituse (sh vee erikasutuse) poolt häiritud koosluste taastumise jälgimise dokumenteerimiseks. Seire peab hõlmama nii tuulikutealasid kui ka kaablikoridoride ala. Seirekava koostamisel lähtuda merepõhjaelupaikade uuringu metoodikast.

3.6.18. Uue substraadi tekkimisest veesambasse kaasneva võimaliku mõju ulatuse selgitamiseks ja leevendusmeetmete rakendamiseks on vaja seirata uue tahke substraadi koloniseerimist. Selleks tuleks jälgida tuulepargi erinevates osades (näiteks kõige läänepoolsemas ja idapoolsemas osas) tuulikuvundamentide koloniseerimist kogu sügavusvahemiku ulatuses. Kuna uue substraadi koloniseerimine on pikaajaline protsess, mis sisaldab eri etappe ja koosluse tüüpe, tuleks seiret läbi viia vähemalt 10 aasta jooksul. Esimesel kolmel aastal kuni neli korda aastas ja hiljem sagedusega üks kord aastas. Jälgitavateks parameetriteks oleks kinnitunud elustiku liigiline koosseis, katvus (taimestik ja loomastik) ja arvukus (loomastik).

Kalastik

3.6.19. Seire kalastiku liigilise koosseisu ja arvukuse muutuste dokumenteerimiseks. Seire tuleb läbi viia igal aastal esimese viie aasta jooksul, pärast mida tuleks anda hinnang seirega jätkamise kohta. Seire peab hõlmama nii tuulikutealasid kui ka kaablikoridoride ala.

3.7. Kõrvaltingimuste seadmine

3.7.1. KMH aruandes ptk-s 7.2. on välja toodud, et leevendusmeetmed on antud seniseid uuringute tulemusi ning meretuuleparkide kohta olemasolevaid teadmisi silmas pidades. Juhul, kui järeelseire käigus lisandub uut või täiendavat teadmist, et KMH aruandes toodud prognoosid on eeldatavalt kaasnevat mõju alahinnanud, tuleb seire tulemustest lähtuvalt rakendada. Lisaks, KMH aruande ptk-s 7.4. on toodud välja põhimõtte, mille kohaselt seire kavandamisel lähtutakse tolle hetke parimast teadmisest.

3.7.2. Lähtuvalt eeltoodust ja HMS § 53 lg 2 p 2 ja 3 alusel seatakse keskkonnaloale järgnev kõrvaltingimus:

Detailne seirekava tuleb esitada Keskkonnaametile kooskõlastamiseks vähemalt pool aastat enne vee erikasutuse eelsete seiretööde algust, kooskõlastatud seirekava saab keskkonnaloa osaks ja sellest tuleb lähtuda seire teostamisel ja seiretulemuste esitamisel. Kui seire käigus

lisandub uut ja täiendavat infot, siis on võimalik seire tulemustest lähtuvalt keskkonnanaloo tingimused üle vaadata ja vajadusel keskkonnanaluba muuta.

3.8. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

3.8.1. Keskkonnaameti poolt koostatud eelhinnangu kohaselt ei ole taotluses kirjeldatud tegevus võrreldes KMH aruandes käsitletud tegevusega muutunud. Lähtuvalt eelhinnangust, asjaolud ei ole muutunud: KMH nõuetele vastavaks tunnistamise ajaga võrreldes ei ole muutunud õiguslik olukord, keskkonnaseisundi andmed, kaitstavate liikide info, uued teadusuuringud projektialal, uued projektid piirkonnas. Eelhinnangus on tuginetud ka uuematele teadusuuringutele/metoodikatele. Uuemad uuringud täpsustavad olemasolevat teadmist, kuid ei muuda KMH põhilisi järeldusi ega too esile uusi, KMH-s hindamata olulisi keskkonnamõjusid, vaid toetavad KMH aruandes tehtud järeldusi. Seega on otsustajal olemas piisav teave loa andmise üle otsustamiseks.

3.8.2. Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, VeeS § 192). SWE KMH aruande kohaselt ei kaasne tegevusega, sh vee erikasutusega, olulist negatiivset mõju vee kvaliteedile, merepõhja elupaikadele ega elustikule. Seetõttu puudub keskkonnaoht, sest olulise ebasoodsa mõju tekkimise tõenäosus ja mõju olulisus ei ole tuvastatud. Lähtuvalt eeltoodust ei seata ohtu veemajanduskavade[17] (VMK) ja Eesti merestrateegia[18] eesmärkide (hea keskkonnaseisund) saavutamist (vt ka EELHINNANG ptk 1.3.1. ja 1.3.6. ja korralduse ptk 3.4.). Kaadamine korraldatakse vastavalt KMH aruandes ja HELCOM süvendamise ja kaadamise juhises[19] tooduga. Kaadamisele ei ole olemas alternatiivseid võimalusi süvenduspinnase taaskasutamiseks või ladestamiseks maismaal viisil, mis ei kujuta ohtu inimese tervisele ega keskkonnale ega ole ebasproportsionaalselt kulukas. Natura asjakohases hindamises järeldati, et tegevusel puudub ebasoodne mõju kõikidele hinnatud Natura 2000 võrgustiku aladele ja nende kaitse-eesmärkidele. Seega puudub ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele ja nende kaitse-eesmärkidele ka vee erikasutusel. KMH aruande kohaselt on oluline on lähtuda KMH aruandes välja pakutud keskkonnameetmetest, vee erikasutusega seotud keskkonnameetmed (sh seire) kantakse keskkonnanaloele (vt ptk 3.5. ja 3.6). Seega on kavandatav vee erikasutus kooskõlas kehtiva õigusega.

3.9. Keskkonnanaloo kehtivus

3.9.1. VeeS § 189 lg 1 kohaselt on vee erikasutuse keskkonnanaluba tähtajatu, v.a kui tegevus on ühekordne (VeeS § 189 lg 1 p 2). Keskkonnanaluba taotletakse kehtivusega 15 aastat. Taotluse kohaselt on kavandatav vee erikasutus vajalik tuulegeneraatorite ja alajaamade vundamentide ning kaablite paigaldamisel. Lähtuvalt KMH aruande peatükkidest 2.2.7. ja 7.4.1. on enne vee erikasutusega alustamist vajalikud täpsemad geoloogilised uuringud, ehituseelne seire ja alles sellele järgneb rajamisetapp. Lisaks, enne vee erikasutuse algust on vajalik veel ehitusloa taotlemine. Lähtuvalt eeltoodust antakse keskkonnanaluba kehtivusega 15 aastat, selle perioodi jooksul on võimalik teha vajalikud ettevalmistused ja uuringud ning ellu viia ka vee erikasutus.

3.9.2. KeÜS § 62 lg 1 p 3 sätestab, et keskkonnanaloo andja tunnistab keskkonnanaloo kehtetuks, kui

loa alusel lubatud tegevust ei alustata kahe aasta jooksul loa andmisest arvates. KeÜS kommentaaride[20] kohaselt aitab see loa kehtetuks tunnistamise alus vältida piiratud ressursi – milleks loodusvarasid tuleb pidada – kasutusõiguse reserveerimist piiramatuks ajaks. Samuti on sellise regulatsiooni eesmärgiks tagada, et teatud ajal olnud informatsiooni alusel (nt KMH aruanne) antud õiguse realiseerimist ei lükataks kaugesse tulevikku ja sellega seotud kohustusi (nt seirekohustused) ei hakataks täitma kauges tulevikus arvestades, et keskkonnaolukord on ajas pidevalt muutuv. Siiski tõdetakse, et mahukate tegevuste puhul võib ka tegevuse ettevalmistusi lugeda tegevuse alustamisena. Ka käesoleval juhul on põhjendatud ettevalmistavaid tegevusi (ehitusgeoloogilised uuringud, ehituseelne seire, ehituslubade taotlemine ja saamine) lugeda tegevuse alustamisena, kuna need on vee erikasutuse tegevuste alustamise lahutamatuks osaks.

3.10. Nõuded teabe esitamiseks

3.10.1. Keskkonnaloa omaja on kohustatud vastavalt VeeS § 195 lg 1 esitama üks kord aastas keskkonnaloa andjale aruande VeeS § 187 p 1–6, 9, 11, 15 ja 18 nimetatud tegevuse kohta, st veekasutuse aruande. Keskkonnaloa omaja esitab aruande, kui VeeS § 187 punktis 8, 10, 11 nimetatud tegevus toimub meres. Veekasutuse aastaaruanne esitada vastavalt kehtivale korrale. Aastaaruande esitamise kohustus tekib keskkonnaloa andmisel. Aastaaruanne tuleb esitada ka juhul kui vee erikasutusega seotud tegevust ei ole reaalselt toimunud. Vee erikasutuse aastaaruanne esitatakse üks kord aastas KOTKAS süsteemi kaudu.

3.10.2. Detailne seirekava tuleb koostada arendaja ja pädeva eksperdi koostöös ning kooskõlastada Keskkonnaametiga KOTKAS süsteemi kaudu vähemalt pool aastat enne vee erikasutuse eelsete seiretööde algust.

3.10.3. Esitada pärast vee erikasutuse lõppu KOTKAS süsteemi kaudu võimalikult täpne pindalaline info rajatud tuulikuvundamentide, kaablitrasside ja kaadamisalade kohta. Andmed esitada GIS andmestikuna, kuhu on geobjektidena kantud tuulikuvundamendid, kaablitrassid (nii tuulepargisisesed kui välisühendused) kui ka kaadamisalad. GIS andmestik esitada hiljemalt üks aasta peale vee erikasutuse lõppu.

3.10.4. Vähemalt kolm päeva enne vee erikasutusega seotud töödega alustamist teavitada sellest Keskkonnaametit kirjalikult.

3.10.5. Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.

3.11. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad taotlejal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Taotleja peab järgima VeeS ja selle alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „[Keskkonnakaitseloa omaja meelespea](#)“.

- [1] Vabariigi Valitsuse 28. mai 2020. a korralduse nr 183 „Hoonestusloa menetluse ja keskkonnamõju hindamise algatamine“ muutmise. Kättesaadav: [Riigi Teataja](#) (01.07. 2026).
- [2] Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 10.05.2024 kirja nr 6-3/24/8787-2 all.
- [3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/56/EÜ, 17. juuni 2008, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategia raamdirektiiv). K ä t t e s a a d a v : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0056&qid=1686305346099> (01.07. 2026).
- [4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60/EÜ, 23. oktoober 2000, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik. Kättesaadav: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32000L0060> (01.07. 2026).
- [5] Kask, O., jt. KeÜS § 52 kommentaarid, p 2.4.1 – Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse https://www.k6k.ee/files/KeYS_kommentaarid_2015.pdf (01.07. 2026).
- [6] Kask, O., jt. KeÜS § 52 kommentaarid, p 2.4.1 – Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse kommentaarid 2015, lk 37-38.
- [7] Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, 21. mai 1992, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta. Kättesaadav: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF> (01.07. 2026).
- [8] HELCOM Guidelines for Management of Dredged Material at Sea, 2024. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2024/03/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (01.07. 2026).
- [9] TalTech, 2025. Metoodika mõju hindamiseks hüdrodünaamikale ja vee omadustele (sh. vee kvaliteedile) meretuuleparkide rajamisel. Kättesaadav: <https://keskkonnaamet.ee/sites/default/files/documents/2025-06/Meretuuleparkide%20h%C3%BCdrod%C3%BCnaamika%20ja%20veekvaliteedi%20uuringu> (04.07.2026).
- [10] Tartu Ülikooli Mereinstituut, 2025. „Merepõhja elustiku ja elupaikade uuringute meetodid“. Kättesaadav: <https://keskkonnaamet.ee/sites/default/files/documents/2025-12/merep%C3%B5hja%20elustiku%20ja%20elupaikade%20uuringute%20meetodid%20-%20v2.pdf> (04.07.2026).
- [11] vt <https://helcom.fi/action-areas/monitoring-and-assessment/monitoring-guidelines/>
- [12] Keskkonnaagentuur, 2019. LISA 5. Riikliku keskkonnaseire programmi mereseire allprogramm. Kättesaadav: [lisa_5_mereseire_allprogramm.docx](#) (04.07.2026).
- [13] Keskkonnaministri 28.06.2019 määrus nr 23 „Nõuded vee füüsikalise-keemilise ja keemiliste parameetrite uuringuid teostavale katselaborile, nende uuringute raames tehtavatele analüüsidele ja katselabori tegevuse kvaliteedi tagamisele ning analüüsi referentmeetodid“. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/102072021006?leiaKehtiv> (04.07.2026).
- [14] Keskkonnaministri 03.10.2019 määrus nr 49 „Proovivõtumeetodid“. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/108102019001?leiaKehtiv> (04.07.2026).
- [15] Keskkonnaministri 24.07.2019 määrus nr 28 Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike

ainete nimekiri, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekirjaga seotud tegevused“. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122021003?leiaKehtiv> (04.07.2026).

[16] Keskkonnaministri 16.04.2020 määrus nr 19 „Pinnaveekogumite nimekiri, pinnaveekogumite ja territoriaalmere seisundiklasside määramise kord, pinnaveekogumite ökoloogiliste seisundiklasside kvaliteedinäitajate väärtused ja pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude kvaliteedinäitajate väärtused“. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/121042020061> (04.07.2026).

[17] Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava kinnitati 07.10.2022 keskkonnaministri käskkirjaga nr 1-2/22/357 kinnitatud. Veemajanduskavade info on kättesaadav <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027>.

[18] Eesti merestrateegia meetmekava kinnitati 22.02.2023 keskkonnaministri käskkirjaga nr 16-7/23/5. Eesti merestrateegia materjalid on kättesaadavad: <https://kliimaministeerium.ee/keskkonnakasutus/merestrateegia#iii-etapp-mereala-m> 01.07.2026.

[19] HELCOM Guidelines for Management of Dredged Material at Sea, 2024. Kättesaadav: <https://helcom.fi/wp-content/uploads/2024/03/HELCOM-Guidelines-for-Management-of-Dredged-Material-at-Sea.pdf> (04.07.2026).

[20] Kask, O., jt. KeÜS § 62 kommentaarid, p 3.3 – Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse kommentaarid 2015, lk 348.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Emma Krikova
juhtivspetsialist
veeosakond